

GORENJEJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za druge države stane 5-60 K. Posamezna številka po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je na pristavi gosp. K. Floriana v «Zvezdi».

Izhaja vsako soboto
zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za petletno vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnništvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

POZOR! Danes smo priložili pošne položnice. Upamo, da nam ostanejo zvesti vsi dosedanji p. n. naročniki, ki nam sigurno pridobe še novih.

Naše denarstvo.

Na trgu je občutili že dalj časa močno pomanjkanje mobilnega kapitala. Tesna in trda je za denar vsepovsod v državi; celo prvorednim in povsem legitimnim kreditnim zahtevam ustrezajo zavodi le stežka in neradi; kredit je vezan na trpke pogoje. Daveča tesnoba bremeni ves kupčijski svet. Navzlic vobče medlim kupčijam živimo v razmerah, kakor jih srečavaš ob časih izvrstne konjunktore.

Vzrokov je iskati v velikih kreditnih potrebah države, dežel in mest, ki rabijo za investicije težke denarje; nadalje v dejstvu, da se poskočile cene malone za robo vseh vrst in da so zategadelj vezane znatno višje glavnice v kupčijskih in obrtnih obratih; pristopila je nedavno iz politične rezone demarša od francoskih kapitalistov, ki je navzlic oporekovanju kapitalističnih glasil na Dunaju odvaljno vplivala in pomnila denarne zadrego v državi.

Tudi na našem domačem trgu v veliki meri čutimo splošno pomanjkanje denarnih sredstev in kreditno tesnobo. Mnogi kreditni vrelci, s katerimi se legitimno običava računati, so ali zaprti ali pa odhajajo le nezadostno ob strožjih pogojih. Na našem trgu je postrila položaj znana zadržana nesreča. Vzbudila je nezaupanje vnanjega kapitala nad mero in neupravičeno izrvala pavšalno nezaupljivost, proti potrebi se udajajoč zlobni gomji in sovraštva izvirajočemu obrekovanju zakonitih nemških časopisov.

Neprerečno dejstvo je, da živimo v težkih časih in da je spričo daveče kreditne tesnobe marsikdo nezasluzeno v velikih zadregah. Slovenci smo gospodarsko sibki, sleherni izguba je za nas hud udarec. Zategadelj je treba o pravem času očuvati se saj za bodočnost. Politični tok je dalj časa že odločno in nepritajeno proti nam, zadnje čase pristopa se od severa prihajajoč, premišljen, občuten gospodarski pritisk, ki prihaja do izraza, predvsem v denarstvu. V takih časih je prilika preizkusiti prijatelje, priložnost je preveriti se do duše, kako zlo je biti gospodarsko odvisen od tujih elementov. V dobrih časih gnjusno vsiljivi tuji kapital se odmakne zavratno pod glupimi pretvezami.

Dokaže se pa ob takih dneh eklatantno, kako nujno rabimo Slovenci krepke in velike denarne centrale z dalekovidnim strokovnjaskim vodstvom. Male svote se izgubljuje, razbite na mnoge dele ne prihajajo do pravega učinka; pa tudi ciljnosti in vodilne smernosti ni, če manjka centralne dispozicije. Skupni pohod in skupni nastop! Čase denarnih streljajev na velikem trgu bi v nas dokaj lažje prebili, če bi imeli potrebno enotnost v denarstvu. Igračkanje s separatizmom v denarstvu utegne imeti kdaj nepregledne posledice za ves razvoj našega gospodarstva. Niti solzarstvo, niti utopija nam ne moreta teh besed, marveč živa praktična potreba in gola sila gospodarskih razmer. Pri naši denarni decentralizaciji uhaja potreben ozir na potrebe celokupnosti, nedostaja medsebojnosti, ker so zavodi preindividualni, manjka naravne tudi čuta odgovornosti za celokupnost. Skrbno

motrimo naše gospodarske razmere, graditev in ne razdiranje imamo pred očmi, ali opozoriti moramo danes na neprimerno konkretno postopanje, ki pa je morda umljiva posledica neorganiziranosti našega denarstva in pa nedostajanja zmala za celokupne narodno gospodarstvo. Po celem svetu je tako, da manjši zavodi iščejo moralne in materialne zaslombe v krepkejših.

Tudi pri nas je denarni ustroj takten. Potreba medsebojne zaslombe gospodarskih tvorov, ki jih zblizujejo gotovi konkretni interesi, pa je prav ob času stisk najbolj nujna, kajti odvisno dobro nalagati v časih obilice je končno interes mečnejšega zavoda. Zločesta zaslomba, da, zavajanje je pa, če močnejši slabi in izpodnaša tla slabjšemu ter mu jemlje brez preudarka zaslombo prav tedaj, kadar slabjši najnujnejše potrebuje opore. Taka gospodarska politika ni arijskega pokolenja, ampak semitskega. Tako ravnanje ni podpora, ampak zavajanje. Ta zavajanje se opirajo na dejstva, ki so se žal dogodila zadnje čase v slovenskem središču. Postopanje je tembolj neumestno, ker se je prav od tam dolge in nad mero zanašalo denar iz denarja potrebne dežele. Danes pa vlada na našem trgu mečna napetost, pod katere ješe produktivni sloji in ki dela skrbi zavedoma, ki so prav tako slovenski in prav tako potrebni. Mesta odlične gospodarske važnosti nalagajo pač veliko odgovornost ter zahtevajo preudarne dalekovidnosti in obsežnega gospodarskega obzorja.

Skrajna vsiljivost napram našim županstvom.

Z dežele nam poročajo:

Z nevim zakonom o zatiranju živinskih kužnih bolezni so bili odrejeni tudi novi živinski potni listi.

PODLISTEK.

I. B. Slovenska povest.

Dalje.

Zunaj je bil dež, mrzel veter je pihal. Mati in otroci so stali pod oknom, ker so se ljubili svoje življenje... Franc je sedel na strani ob zidu, v žalostno življenje zatopljen.

«Dovolj...!»

Vzdignil se je, pogledal jasno in bistro v noč. Glas se mu je tresel, kakor jok otroka je šel skozi noč...

«Dovolj je tega življenja! Smo kakor tuji: Delamo in trpimo, a spati moramo pod jasnim nebom v temni noči. Mokra zemlja v vlažna, oblačno in mrzlo nebo odeja... Dovolj je...!»

Siknil je zadnje besede in planil v hišo. Mati se je stresla. Bala se je zanj.

Obupno je jeknila: «Franc, nikar! Ubije te!»

«Ni ni slisal, v srcu je čutil pogum, v pesti moč in silo... Divje je stopil v sobo in obstal pred vratmi.

«Dovolj imame! Hočemo živeti življenje ljudi, hočemo prenočišče pod streho! Vaša kri sme, vaši otroci! Nismo priberačali v hiši, vsi delajo in se trudijo, mati je postala stara in trudna v tem delu. Delajte z nami kakor oče, kakor od boga postavljeni oče, ki morate skrbeti in ljubiti svojo ženo in otroke...! H navščina in greh je v vaših besedah: Govorite o bogu, o veri, o lepem in vzglednem življenju govornite. Kaj vam pomagajo vse molitve, vse hinavsko pobožno vedenje v cerkvi,

kaj vam koristi vse, ki pa ubijate kri svoje krvi, ko tako ljubite meso svojega mesa? Bog vas bo sodil, svet vas je obsodil...»

Hitre in razburjeno je govoril. Ni pomislil, da je njegov oče divji. Škno moč in korajže je čutil v sebi.

Oče je sedel na vogalu mize. Težko glavo z razmršenimi lasmi je podpiral z nesigurno roko. Roka je mahala in glava je cencnila ob mizo. Nekaj nerazumljivega, votlo donečega je marmal...

Oči je imel krvave in bulil je na sina...

«Kdor hoče biti oče, mora imeti ljubezen v srcu, in ne samo grešno hrepenenje po strasti... To ni noben oče...!» je jezno poudaril France, zalupnil vrata in šel... Oče ni vedel, je božja prikazen, ali hudičeva. Glava mu je omahnila in zaspal je, kjer je sedel. Mati in otroci so se tiho kakor polnečni roparji splazili v vežo in se zaprl v kamrico. Otroci so sladko zaspali, mati pa je sedela celo noč v kotu, glavo med kolena, hudo je jokala in zdihovala: «O bog, zakaj si me tako kaznoval, zakaj dopustiš, da otroci, ti nedolžni, dobri otroci slišijo in vidijo ves ta brezmejen greh... Ne radi mene, radi otrok bi odvrnil ta greh...!»

Osemnajst let je že tako zdihovala, osemnajst let je že prosila boga, naj jo reši tega življenja, te kazni, a bog, ta pravični in usmiljeni bog, ni slisal joka žene, ni slisal joka nedolžnih otrok, ni slisal groznih kletev, bog ni slisal ničesar...

«Vseveden si, o bog, in vendar me izkusaš! Oh! Oh...» V tem življenju se je koval značaj, ta meč v življenja boju, v tem življenju je spoznal France vso veliko laž. Tu je videl, da mu niso pripovedovali večnih resnic, ampak laž in pravljice... Bil je podoben človeku, ki je mislil, da bo videl raz hrib solnce in krasoto, večno resnico, a je zagledal blate in veliko, črno laž...

Bil je v velikem mestu, kjer sumi in buči življenje. Vrgel se je v kopel izobrazbe, dela in študiranja. Velikokrat je stopil k njemu človek in ga vprašal: «Imate, vstopnico ste plačali?» In on je dostikrat odgovoril žalosten in potr: «Nisem plačal, ker sem lačen in žejen. Prosim vas, gospod, pustite me...»

Pustili so ga, ker so bili dobri ljudje in on se je skopal v kopeli, v vrelcu izobrazbe, dekenčal je svoje študije in danes je prišel domov, da pove materi:

«Stradal sem, trpel sem, mnogo in velike sem trpel. Obraz mi je upal, lice je blede in v očeh ni več tistega veselja, ki se je svetilo pred davnim, davnim časom. Velikokrat sem sedel na robu propada sam, noga čuti, kako se pogreza zemlja... Sedaj, se nekaj minut in izginem... A prišli so dobri ljudje, pedali mi dobro roko in me peljali na trdo cesto. Usmiljeno srce so mi darevali, me ker svet tako uči in zahteva, ne, sami so videli, da sem človek, hrepenec kvišku. Videl sem ljubezen in spoznal sem boga v njih... Konec prih.

Tiskovine za te naročaje županstva pri okrajnih glavarstvih zategadelj, da jih glavarstva opremijo z uradnim pečatom.

Doslej so dobivala županstva tiskovine tako, kakor so jih naročala: numerirane oz. paginirane, izpolnjene z imenom občine in perforirane (preluknjane) za odtrgat. Kar naenkrat pa je živino-zdravniški oddelek pri deželni vladi pričel županstvom usiljevati tiskovine za živinske potne liste iz c. kr. dvorne in državne tiskarne, ki so brez tiskanih imen občine, brez zaporednih števil in brez luknjic. Tako morajo župani sedaj, ko je njim samim odrejena izdaja živinskih potnih listov, vrhutega se pisati in izpolniti imena občine, numerirati in konečno še rezati strankam namenjeni del s škarjami. Da je to delo, ki bi se še lahko v tiskarni izvršilo pri izdaji živinskih potnih listov, nadvse zamudno, mora uvideti vsak, samo ne gospodje, ki sede pri vladni mizi v Ljubljani.

Če se pa pomisli, da je na kmetih pri izdaji potnih listov pred semnjo vsakokrat tak naval, da je treba zapored po 100 do 500 živinskih potnih listov v najkrajšem času izgotoviti, je jasno, koliko mučnega, nepotrebne in povečini brezplačnega dela povzroča županom taka nepremišljena in kapricarska odredba naših gospodov birokratov.

Poleg tega pa je župan še s svoje osebo odgovoren za vsako najmanjšo formalno napako, ki bi se mu znala pripetiti pri izdaji živinskih potnih listov; takorekoč je v vedni nevarnosti, da ga spravi v hitri izpolnjena tiskovina v ječo. Kdaj pa pride g. referent živino-zdravniškega oddelka deželne vlade in ukazuje županom, kje se morajo iskati živ. potni listi, in da morajo pomanjkljive tiskovine sami izpolnjevati. Tu se pač vse neha. Če morajo županstva drago plačevati tiskovine, bodo vendar tudi odločala, kje in kako se bodo te tiskale.

Naš tuhli birokratizem pač ne ume drugega, kakor vtisenjevati pravice avtonomnih uradov in množiti delo — ne sebi, ampak ljudem, ki se žrtvujejo za javno korist.

Potni spomini.

Dalje.

Zito v snopju puste ondi na njivah, da se posusi; nato ga zvozi naravnost domov na dverišče — navadno tudi podov nimajo — ter ga zmlatijo s stroji kar na prostem. Res, da se tako izgubi precej zrnja, a na to ne gledajo. Slamo, namesto da jo shranijo pod streho, zvozijo na kako bližajo njivo, zmečejo na kup, malo pohodijo ter je potem za porabo sproti domov vozijo. Čelo otepe, kjer jih delajo, zvozijo iz vasi. Da bi naredili čedne stoge, kot včasih pri nas, ni videti. Slamo moči in spira dež, žge in pari solnce, sploh je izpostavljena podnebnim neugodnostim. Zato pa tako preperelo, rjavo slamo porabijo za nastiljo, boljše iz središča za mešanje med seno, oziroma za rezanico. Umetnih gnojil perabi se mnogo več nego pri nas, čeprav je zemlja od narave precej rodovitna.

Postranskih gospodarskih poslopij kakor sup, podov ne poznajo. Njih prostori so v glavnem hiša, katera je, razume se, obširno zidana, in hlev. Pač pa gl. daje precej na notranje opravilo stanovanj.

Kmetje tudi zrnja ne hranijo v domačem poslopiju, da bi ga vozili pelagoma po nekaj vrec od časa do časa na trg. Takoj po mlačvi palje zmlačeno žito, pridelek v žitno skladišče, kjer se steha, zapiše teža ter prejme na račun del zneska. Natančen obračun se naredi, ko se zrnje proda ter se nato izplača cel znesek. Čim boljše se žito proda, tem višje je cena ob obračunu. Koliko se plača na račun takoj ob prevzetju, določajo itak posebna določila. Sicer se pa tako odbor zadruga, oziroma na občinih zborih prgovore o vsem potrebnem. Člani-kmetje so prav zadovoljni, to še

tembolj, da oderuhi, spekulantje, židje in druge pijavke nimajo poleg pikakega opravka.

Omenjena kmetijska zadruga v Genserndorfu je prevzela in prodala žita svojih članov l. 1908 kakor razvidno iz poročila: rži 26 313 42 kg, pšenice 5571'80 kg, ječmena 3186 85 kg. Vrednost poslopja, vrednost železničnega tira k poslopiju znaša 126.700 K, vrednost postavljenih strojev 22 100 K, vrednost k temu potrebnega orodja 2000 K. Zaloga žita in zrnja je znašala ob sklepni bilanca 6178 63 K, vrednost potrebščin za svoje člane 21 817 83 K. Vplačani deleži članov znašajo 13.180 K, čisti dobiček v tem letu je bil 2982 89 K. Zamolčati ne smemo, da imajo izposojila od centralne blagajne v kento korentu (takočem računu) 265.887 11 K, kateri denar je založen v stavbah, deloma pa v prometu. Celoletni promet je presegal nad 300.000 K.

Krasno deluje v deželi rajfajzensko posojilništvo. Takih malih, domačih posojilnic je 531, katere domačega vse so v tako ugodnem položaju, da domače hranilne vloge prekašajo dana posojila, ter posojilnice nalagajo preostajajoči denar v centralno zadrugo blagajno. Redka izjema je, da bi mala kmečka rajfajznovka iskala posojil in denarne pomoči pri svoji zvezi.

Denar je cenejši kakor pri nas, oziroma jugoslovanskih deželah. Saj je znanstvar, čimbelj gre človek od severa na jug, dražji je denar in težje se ga dobi, dočim ga v severnih avstrijskih deželah močno preostaja ter pride na korist velepodjetjem, tovarnam in bankam.

Srednje vzeta obrestna mera hranilnim vlogam je po nižji Avstriji 3 $\frac{3}{4}$ %, torej celo nižja kakor pri naših pupilarno-varnih mestnih hranilnicah, katere obrestujejo večinoma vloge po 4%. Kakor izkazuje poročilo nižjeavstrijskega deželne odbora, je obrestovala po naši običajni meri, t. j. po 4 $\frac{1}{2}$ % samo ena rajfajznovka l. 1907. Bilo je pa nekaj zavodov, kateri so obrestovali le po 3%.

Da se take cenemu denarju izdajajo tudi posojila primerno, bode naravno, ker ravne v domačih rajfajznovskih posojilnicah ni oderuštva, ni hrepenenja po obilih dobičkih, ni preplačnega uradništva, katero čisto svojo vloge slabo izpolnjuje, pač pa vlada mesečni ljubezen do bližnjega s tem, da dela vsakdo za vse in pomoči vsi za enega. Posebnih dobičkov ni treba kopiciti, ker je zaveza neomejena, poseduje se vedno le varno, da se ni bati izgub, režija je mala ter prejme kako odškodnino le blagajnik, oziroma knjigovodja, dostikrat se ta ne.

Saj korist je v tem, da član dobi porojilo po primerni ceni ter je brez skrbi, da bi ga izkoriščala kaka brezvestna pijavka, pred katero bi imel večji strah kot pred samim hudičem.

Največ rajfajznovk v nižji Avstriji ima obrestno mero za izposojila po 4 $\frac{1}{2}$ %. Čez 5% se nobena ne najde. So pa tudi zavodi, kateri izposojujejo celo samo po 4%. Tu je jako nizka mera za osebno poreštvo.

Dalje prih.

Gospodarski del.

Tedenski sejem v Kranju dne 12. decembra 1910. leta. — Prignalo se je: 117 glav domače goveje živine, 9 glav bosanske goveje živine, 12 glav goveje živine hrvaške, — domačih telet, — hrvaških telet, 82 domačih prašičev, — hrvaških prašičev, 2 domačih ovac, — hrvaških ovac, — koz, — buš in — bosanski bivol. — Za mesarja je bilo 65 glav domače govede, 9 glav bosanske govede in 82 domačih prašičev. Cena od kilograma žive teže: 88—90 vinarjev za pitane vole domače, 80—84 vinarjev za domače srednje pitane vole, 70—74 vinarjev za nepitane domače vole, 82—84 vinarjev za bosansko goved, 0 K do 0 K 00 vin. za teleta in 0 K do 0 K 00 vin. za prešiče za rejo, 1 K do 1 K 20 vin. za prašiče pitane. — Pšenica K 11— proso K 7-25, rž K 8—, oves K 8-50, ajda K 8-50, repno seme K —, detelno seme 68 K do 70 K, fižol, ribničani K 12—, mandalon K 12—, koks 13 50 K krompir K 3-50 za 50 kg.

Karel Hynek Macha

češki pesnik (1810—1836).

Ob stoletnici njegovega rojstva napisal R.

Znano je, kako velikanski vpliv je imel na slovanske literature Anglež lord Byron, oni čudoviti romantik, ki je z demonsko silo svojega duha poveščeval svobodo. V tridesetih letih preteklega stoletja je nastopil pri Čehih navdušen pristaš Byronove romantike. Bil je to Karel Hynek Macha. V svoji dobi osamel, nepriznan književen pojav. Preteklo je četrto stoletje po njegovi smrti. Šele tedaj so spoznali Čehi, da je bil Macha izvenreden pesnik, in so mu odkazali častno mesto med svojimi književniki. Kakor senca ga je neprestano spremljala globoka bol, doživel je mnogo razočaranja v svojem življenju in stremljenju, a njegovi posnemalci odkrivajo v njegovi poeziji vedno novih čarov, čutijo se vedno bližje umetniškemu vzoru, za katerega je tako silno trpel. Macha zastopa posebno smer češkega duha: ne-

Dopisi.

Novice iz selške doline.

Zopet žrtev. Dne 13. t. m. ob pol treh popoldne je ustrelil Franc Vidmar, po domače «Petotnik» iz Luže Matevca Trojarja, po domače «Medveda», posestnika istotam. Strel je zadel Trojarja v prsi. Trojar je kmalu nato umrl. Oba sta bila iz ene vasi in že delj časa sta si bila nasprotnika. Žalostno za naš kraj, ker so se začeli dogajati take pogosto usodepolni smrtni slučaj, in še posebno, ker izvira vse zgolj iz sovraštva. Namesto da naša duhovščina ustanavlja različna strankarska društva in s tem širi sovraštvo v narodu, naj bi se ravnala bolj po Kristusovih naukih in oznanjevala mir in ljubezen med ljudstvom, ki je že itak nagnjeno bolj k slabemu kakor k dobremu. Ako bi naša duhovščina izvrševala svoj poklic po Kristusovih naukih, bi gotovo ne moglo priti do tako bridkih razmer. Milih besedi, lepih naukov, kateri naj bi odvrčali od sovraštva do bližnjega, ne slišimo nič več v naših božjih hramih, in zato pa takšna žitev, kakršna setev. Dokler se bode pa naša duhovščina vmešavala v vse gospodarske stvari in zanemarjala svoje dolžnosti, poleg tega pa še nebela sovraštva, kakor se sedaj godi, nimamo pričakovati boljše bodočnosti. Le bojimo se, da to še ni zadnji slučaj, ker v tretjič gre rado. Vsa duhovščina naj si vzame za izgled, kako žalosten sad rodi vedno hujskanje po prižnicah in drugje.

Sokolski dom na Jesenicah.

Bilo je pomladi leta 1909, ko ni imel jese-niški „Sokol“ nobene strehe, in nastalo je vprašanje, ali naj društvo še obstoji, ali naj pade. Prišlo bi bilo gotovo do hude krize, če ne bi bila priskočila ustanovnika, gospoda Trevn in Schrey. O tem smo že svojedobno pisali in ponovimo le toliko, da je jese-niški „Sokol“ sedaj navezan edino le na dobroto gospoda Trevna, ki mu že drugo leto prepušča brezplačno telovadnico. To bi bilo naravnost drzno, da bi se društvo še nadalje zanašalo na pomoč gospoda Trevna, ker je itak največji dobrotnik društva in ga v naprej gotovo ne bo pozabil. Ko je društvo imelo stavbišče, se je jelo misliti na gradbo „Sokolskega doma“. Obrtniki so se oglašali, načrti so se delali, denar se je zbiral, a žal, ravno denarja je bilo premalo in ga premalo še danes. V vseh naprednih časopisih je bila prošnja za darove, v kateri so bile označene vse težkoče, s katerimi se ima boriti društvo, toda glejte: Samo eden se je odzval prošnji, in ta je gospod notar Luka Svetec. Ta gospod je pač vedel, kaj se pravi boriti se ob meji proti tolikim sovražnikom, kot je na eni strani nemštvo, na drugi klerikalizem, na tretji kapital. Ali se oni gospodje govorniki še spominjajo shoda v Ferjanovi dvorani? Kdo je bil po večini na shodu narodno napredne stranke, to so bili člani „Sokola“! Ali se še spominjajo občnega zbora v Mesarjevem salonu, na katerem so nas navduševali in nam obljubovali podpore in posredovanja. Mi smo si vzeli njih nauke k srcu, a s tem še ni nič naraslo v „Sokolovi“ blagajni. Bile so lepe besede, a ostale so samo besede. Kdor danes dvomi o potrebi „Sokolskega doma“ na Jesenicah, ni napreden, še manj pa naroden. Redni člani našega „Sokola“ so z malimi izjemami vsi tovarniški delavci, ki si s trdim delom služijo kruh in so vrhutega še najzadnji v tovarni. Koliko jih je moralo oditi v tujino in iskati dela, dočim, ko tovarna sprejema rajhovske delavce. Poleg težkega dela cel dan, ne vidi prijaznega obraza in samo zato, ker je „Sokol“. Mojster rohani nad njim, klerikalci ga zbadajo s svojimi neslonostmi, socialni demokrati se mu smejejo, češ, prav ti je, čemu si „Sokol“! Zvečer pride zmučen domov in bi se po večerji rad razvedril med brati, posebno če ni telovadbe. Kam hoče iti? V gostilno zapravljat denar? Namesto da bi se vsedel v društveni dom,

prestano, mukapolno hrepenenje, da bi se človek povzdignil s tega sveta v večnost, v vsemirje.

Macha je bil sin mlinarskega pomočnika v Pragi. Lokalne tradicije in šege so vplivale nanj. Že zgodaj je slastno požrl romane o vitezi, roparjih ter spise potovanj. Kot gimnazijec je vneto prebiral domače in tuje pesnike, bavil se pridno z logiko in metafiziko, iskreno sočustvoval z usodo poljskih emigrantov in se tako navdušil za poljsko romantiko in za Byrona. Kot gimnazijec je že zlagal češke in nemške pesmi. Globoko je tičal v romantiki devetnajstletni študent; v neki nemški pesmi slika svoje pretirano prirodno čustvovanje: ne miče ga veličastvo zlatega solnca, ampak srebrni blesk blede lune in zvezd in ječanje nočnega viharja; s privlačno silo ga vabi k sebi tožeča labodja pesem, veseli ga, ako skovika sova v temnem duplu svojo pogrebno pesem, tedaj se mu zdi, kako bi grobovi razširjali cvetlični vonj.

Svojim p. n. naročnikom!

Vse svoje naročnike prosimo da še pred božičem pošljejo naročnino za l. 1911., ker se nam ob novem letu nakopiči preveč dela.

Prijatelje „Gorenjca“ pa prosimo, da agitirajo za nove naročnike. Še je mnogo hiš in gostlin, ki dozdaj niso naročene na „Gorenjca“. Agitirajte za nove naročnike.

Torej na delo za „Gorenjca“!

tam kaj čital, ali se kaj učil n. pr. glasbo, ali za kake predstave. Brat bi vedel, kje najde brata in kje je kot brat „Sokol“ doma. Vsega tega sedaj ni in vsled tega tudi ni mogoče napredovati. Kdor naše razmere pozna, ve, da je tako, kdor jih pa poznati noče, sovraži obmejno delo in ne sme zameriti, če bo tam hlapec, kjer je sedaj gospodar. S.

Loške novice.

Burka «Moskih ne trpe», ki so jo preteklo medeljo uprizorili naši diletantje na čitalniškem odru, je uspela v splošno zadovoljnost. Dvorana je bila polna občinstva, ki je med igro večkrat glasno aplavdiralo igralcem. V podrobno kritiko se naravno ne moremo spuščati, konstatiramo pa, da so se igralci vzlic temu, da so imeli ne ravno veliko vaj, dobro naučili svojih vlog. Nastopali so v vsem kakor že izkušeni igralci. Priporočali bi le, da bi bilo za kulisami med prizori večji mir.

Čisti dobiček čitalniških prireditev je namenjen za napravo novega zastera in popravo kulis in odra. Zato si dovoljujemo priporočati čislannemu našemu meščanstvu in nam naklonjenim okoličanom, ki jim je bita naša «Narodna čitalnica» tekoma celega njenega 48 letnega obstoja najbolj priljubljeno društvo, da jo tudi nadalje podpirajo po svojih močeh in ji pripomorejo do skorajšnjega uresničenja njenega namena.

Tudi za «Ljudsko knjižnico» v «Narodni čitalnici» se je pojavilo v zadnjem času večje zanimanje. Ako bo cenjeno občinstvo tej koristni napravi še naklonjeno in bo dobivala večje podpore, ki jih žal pogreša v zadnjem času, se bo knjižnica še bolj izpopolnila ter bodo njene knjige marsikateremu v prijetno zabavo in resnični pouk, zlasti sedaj, ko so nastopili dolgi in pusti zimski večeri.

Za «Silvestrov večer» se naši diletantje kaj pridno pripravljajo. Ker so «Silvestrovi večeri» v naši čitalnici že od nekdaj dobro obiskani, pričakujemo to tudi letos. Naši mladi diletantje so se zlasti pri zadnji predstavi izkazali jako delavne, zato niti ne dvomimo, da se ne bodo tudi za bližajoči se «Silvestrov večer» resno potrudili v vsakem oziru. Na naše slavno občinstvo in one, ki bi lahko pripomogli k dobremu vspehu, apeliramo, da podpro naše diletante in jim s tem dajo nov pogum, da vstrajno nadaljujejo z zapričetim delom.

Bratski sestanek in predavanje «Gorenjske sokolske župe» se bo vršilo danes ob pol devetih zvečer v gostilni g. Lovra Susnika. Predava bo br. Fr. Dolžan o vodilnih mislih descendenčne teorije.

Občinska seja se bo tudi vršila danes zvečer ob 5. uri.

Ne samo deževno vreme, ampak tudi zanikrnost merodajnih činiteljev je vzrok, da imamo ceste izven našega mesta v skrajno zanemarjenem stanju. Človek si skoro ne upa v sedanjem času stopiti iz mesta vun. Toliko blata je po cestah, da si takoj do kolen ves umazan. Uboga živina, koliko tudi ona trpi, ko mora voziti po takih škandaloznih cestah. Prav je že, da se stedi, a to se pa ne pravi stediti, če se na razoranih cestah privleče več blata kakor gramoza samo zato, ker je tak gramož nekaj fiekov cenejši od gramoza iz mestnih kamnolomov. V kratkem pa imamo po cestah iz cenejšega, s peskom in zemljo pomešanega gramoza cele kupe samega blata, ki ga je treba zopet odstraniti, kar seveda ne gre brezplačno. Kakor že rečeno, je že prav, da se tudi v tem oziru nekoliko stedi, pametno pa tako gospodarstvo ni.

Radovljiške novice.

Osebnost. Mesto na Dunaj odšlelega sodnika dr. J. Polca je prišel sodnik J. Šakovec.

«Rokovnjače», narodna igra s petjem — ki jo je spisal po znanem Jurčič-Kersnikovem ro-

manu ezakega imena Fran Govčkar — so vprizorili naši vrli diletantje v nedeljo, dne 11. t. m. v lepem salonu R. Kunstlja. Kako priljubljena je ta igra in na kako dobrem slovesu so naši gledališki igralci, pokazala je nedeljska udeležba, kajti obširna dvorana gostilne Kunstlja je bila natlačena polna in mnogo ljudi se je moralo vrniti, ker niso dobili vstopnic. Zastopan je bil pač ves okraj, od Kranja do Rateč si lahko dobil znanca in znanke. O igri sami ne moremo obširno poročati, kajti igralo se je pač prav dobro. Glavne vloge so bile v prav spretnih rokah — tako, da se lahko reče, da bo ta igra — ako se ponovi še parkrat, napolnila vselej dvorano. Mojster v svoji vlogi je bil vsekakor Blaž Mozol. Prava gorenjska korenina, po kretanju in govoricu kakor tudi po noši. Dober vrstnik mu je bil Nande s svojo ljubico Polonico; Rajtguzen, Bojc kakor tudi Vlagar in Urša so dobro izpolnjevali svoje vloge. — Začimiv je bil prizor pri sodniku Gavriču, kjer so dovršeno igrali nastopajoče osebe, v prvi vrsti Poljakovka, Stefan, Gavrič, dr. Burger in Režika. — Slikovito je bil nastop v Črnem grabnu, kjer sta glavno vlogo imela Nona s svojim ljubkim petjem in Vernjač s svojim tako naravnim nastopom, da si ga lepše ne moremo misliti. Rokovnjači so igrali dobro, le tuintam je bilo opaziti še malo neokretnosti, znamenje, da so bili nekateri še začetrniki, a čas in vaja popravita še to. — Omenjati še moramo, da si je «Sokol» nabavil za to predstavo popolnoma nove kulise, ki so pač v čast njih izdelovalcem. Mnogo hvale smo tu dolžni gostilničarju R. Kunstlju, ki tako rad in s tako postrežljivostjo daje svojo lepo dvorano v take namene. Kakor se čuje, ponovi se igra «Rokovnjači» na Stefanovo, in sicer že ob 6. uri zvečer. Prijateljem zabave kličemo: pridite ta dan h igri, ne bo vam žal.

Sejm na dan sv. Lucije se je — kar se živine tiče — slabo obnesel, kajti prignali so le 147 repov, pač pičlo število za ta sejm, ako se pomisli, da je bil pred leti ta sejm, ko se je prignalo 300—400 glav. — Sejmi so najboljši dokaz, kako silno, silno nazaduje pri nas živinoreja in kako kratkovidni so oni ljudje, ki vpijejo, da se v Avstriji ne smejo meje za uvoz živine odpreti. — Kje bo pa dobil naš mali kmet živino, če je prodal že davno zadnji rep iz hleva, a sedaj si ne more kupiti druge, ko je tako draga kakor žida. — Iz tal je ne bo koval. Še par let tako, pa bomo govorili po Gorenjskem, da smo imeli v časih v hlevih tako in tako živino. — Na sejmu je bilo pač mnogo kramarjev in židov s svojo preležano robo — «vse po 10 kr.», «vse za 1 krono».

Dne 22. t. m. se vrši volitev zastopnikov v cestni zastop in sicer ob 9. uri dopoldne pri c. kr. okrajnem glavarstvu.

C. kr. pletarska šola vidno napreduje. Vsega osebja ima sedaj zaposlenega 23, ki komaj, komaj zmagujejo mnogobrojna naročila. — Na spomlad se bo zopet nasadilo več dokaj obsežnih nasadov za vrbe.

Tudi napredek. Podjetni trgovec Fr. Štiglic neče zaostati za ljubljanskimi trgovci. Kakor oni naročujejo vsak petek morske ribe za razvajene ljubljanske želodce, tako bo zalagal tudi trgovec Štiglic Radovljico z morskimi ribami po taki ceni kakor v Ljubljani. In čim več bo odjemalcev, tem večja bo izbira in boljša postrežba. Torej —

Vreme imamo prav čudno; naravnost pomladansko. Cvetje hiti iz zemlje kakor meseca marca. Beli telohi se ti smeji izpod vsakega grma, rmenje trobentice trobijo v svet kakor o Veliki noči, a rdeča vresa vabi k sebi marljivo čebelice — in tudi pluščik in jetrnik močeta zaostati. Izpolnil se bo pa najbrže pregovor: O Božiču na solncu, o Veliki noči pri peči.

Vodovod v Predtrgu je dovršen! Ljudje so sedaj prav zadovoljni in tudi verujejo, da voda lahko v breg teče. Predtržani so sedaj pri volji — prodati svoje «štirne» ali jih pa oddati kakemu muzeju proti primerni nagradi. Še boljše bi pa bilo, ko bi si s teh «štirn» napravili spomenik v

žive elegične otožnosti, njegove nezadovoljnosti, njegovih misli o ničevnosti vsega posvetnega, njegove osamelosti.

Občudovanja vredna je bila Machova pesniška, stvarjajoča moč. Pestre slike duševnega razpoloženja, živahne prizore, mnogoštevilne načrte za velika književna dela proizvajajo njegova bogata domišljija. V šestindvajsetem letu ga je ugrabila smrt, večjih del ni mogel dokončati; a število tako mnogih fragmentov (odlomkov) nas presepeti; zapustil je v odlomkih zgodovinski roman «Rabelj», ki je imel obsegati štiri dele, pet fragmentov novel, štiri fragmente dram.

Svoje človeško in pesniško čuvstveno življenje je Macha najjasneje izrazil v romanu «Cigani» in v pesnitvi «Maj». Cenzura dolgo časa ni dala dovoljenja za popolnoma nedolžni in romantični roman «Cigani». Romantičen, skrivnosten je ves dogodek: dva tovarša, na videz cigana, blodita po svetu; stari, bivši gondolir v Benetkah, išče zapeljivca svoje ljubice, mlajši pa svoje domovine. Oba se ustavita pod gradom Kokořin na

spomin one kratkovidnosti, ko niso hoteli poslušati nasvetov radovljiškega župana dr. Janka Vilfana, ki jim je ponujal že takrat vodovod, ko ga je dobila Radovljica.

Umetnost in književnost

Školjka. Drama v treh dejanjih. Spisal dr. Alojz Kraigher. Založil L. Schwantner v Ljubljani. Cena broš. 2 K, eleg. vez. 3 K. Doslej neznan dramatik je posegel z veliko smelostjo v življenje sedanje, v lažnivi morali živeče družbe ter nam predočil grozne prizore, nad katerimi se bodo moralisti zgrašali polni moralnega ogorčenja. Drama izvenično disonančno in gotovo zapusti globok sled v vsakem mislečem čitatelju, ki se ne more ubramiti občutku pomilovanja in usmiljenja do teh, navidezno bestialnih ljudi.

Slovenski sokolski koledar za leto 1911. Uredil dr. Gidon Sajovic. VI. letnik. Izdal in založil vadičeljski zbor «Sokola» v Kranju. Tiskal Iv. Pr. Lampret v Kranju. Poleg običajne koledarske vsebine obsega sokolski koledar tudi obširen strokovni del z različnimi ilustracijami. V tem delu so tri sokolske koračne pesmi (note in besedilo), razprava «O večnosti in splošnosti sokolske misli», spisal dr. P., «Ob 25 letnici naše bučnice «Naprej zastava slave», spisal Makso Pirnat. «Stanko Vras», spisal dr. Fr. Ilesič, «Povelja za redovne vaje v členu, četi in zboru», spisal dr. Viktor Murnik, «Vadba redovnih vaj», spisal Miroslav Ambrožič, «Sokolski dom v Zagorju ob Savi», spisal Ferdo Poljšak, «Telovadnica tržaškega Sokola», spisal M., «Naše delovanje v letu 1910», spisal dr. G. S., «Kratice v zvezi slovenskega sokolstva», dalje statistični izrazi in izkazi zveze slovenskega sokolstva. Izborna urejeno in vseskozi jako zanimivo knjižico priporočamo prav toplo.

Knjige «Slovenske Matice» so izšle. Letošnji dar obsega šest knjig: 1. Letopis za l. 1910. 2. Zbornik XII. zvezek. Dr. Bogumil Vošnjak: Ustava in uprava litvskih dežel. 3. Zabavna knjizica: Dr. Fr. Detela: Pegam in Lamberger. 4. Knezova knjizica: Ivan Lah: Brambojci. 5. Prevodi iz svetovnih literatur: Julij Zeyer: Jan Marija Plojhar. To knjigo je jako lično tiskala naša tiskarna. 6. Dr. Matko potočnik: Vojvodina Koroška II. zvezek.

V Kranju, dne 17. decembra 1910.

Iz državnega zbora. Dne 15. t. m. je zbornica volila 40 delegatov. Za Kranjsko je izvoljen dr. Sušteršič delegatom, namestnikom Pogačnik. Za Koroško delegatom Dobernik, namestnikom dr. Waldner. — Dne 16. t. m. je hrvatski poslanec dr. Tresič-Pavičič obširno govoril o nepotrditvi ljubljanskega župana Ivana Hribarja. Stavil je dve resoluciji, ki sta bili sprejeti z dvotretjinsko večino glasov. Zanj so glasovali: Poljaki, Čehi, Rusini, Jugoslovani, socialni demokratje. Po sprejetju te resolucije so slovanski poslanci priredili poslancu Ivanu Hribarju prisrčno ovacijo. — Sprejel se je proračunski provizorij in podaljšal bančni privilegij.

Bienertth — demisijski. Bienertth je podal v ponedeljek demisijo celega kabineta, katero je cesar sprejel. Pri razpravi o bančnem statutu v soboto se je na predlog posl. Kaline izkazalo, da ni bilo navzočih niti 100 poslancev. Predsednik je zaključil sejo, Bienertth je odšel jezen, ker je videl, da nima več več ne za seboj. Bienerttha so vrh pravzaprav Poljaki. Zhtevali so izpolnitev obvez izza Körberjeve vlade glede vodnih cest po Galiciji in postavili so se na stališče: ali dobimo kanale ali pa naj gre vlada. Šla je vlada, če pridejo kanali tako hitro, je veliko vrašanje, ker državne blagajne so baje vse prazne. Vsekakor zanimivo pa je, da je vrгла Bienerttha ena najzvestejših vladnih strank, Poljaki!

Kdo bo Bienertthov naslednik? Imenuje se za naslednika Stürgelja, Haerdla, Gautsche, ali to so najbrže le ugibanja. Skoro gotovo dobi nalogo za sestavo novega kabineta zopet Bienertth.

Fergač, avstrijski poslanik v Bilemgradu, bo odpoklican s svojega mesta v najkrajšem času. Baje ga pošljejo v Bukarešt.

Ločitev cerkve od države na Portugalskem. Iz Lizbone poročajo: Ministrstvo je sklenilo izvesti še tekom tega meseca končno ločitev države in cerkve na Portugalskem. Od januarja naprej bodo na Portugalskem enakopravne vse veroizpovedi. Katoliška cerkev preneha biti državna cerkev. Duhovniki in škofje izgubijo vse državne pravice in se bo postopalo z njimi kakor privatnimi osebami. Novi parlament, ki se sestane začetkom aprila, naj bi potena sankcioniral cerkvene zakone.

Novosti založne tiskarne Iv. Pr. Lampreia v Kranju

Zelo aktualno! Ravnokar je izšel Zelo aktualno

7. snopič poljudne zbirke „Več luči“:

:: Strašna grozodejstva v :: samostanu čenstohovskem.

Cena 20 vin. S tremi slikami. Cena 20 vin.

Po zaplembi druga izdaja.

Dobiva se v tiskarni Iv. Pr. Lampreit in po knjigotržnicah.

Izšel je 8. snopič zbirke „Več luči!“

Joj, joj, ta neznosna draginja!

Godovi prihodnjega tedna:

18. Gracijan, Vunebald, Restoje; 19. Nemirej, Favsta, Dobroslava, Vuksana; 20. Libert, Peter, Kanizij, Botivoj; 21. Tomaž, Glicerij, Tomislav; 22. Demetrij in Honorat, Cenon, Zvezdana, Prerad; 23. Viktorija, Dagobert, Vlasta; 24. Adam in Eva, Irmina, Stojadin.

Tujski promet na Gorenjskem.

Od poznavalca tujkega prometa smo prejeli dolg dopis, katerega pa spodaj pričujemo le v izvlečku. Mnenja smo namreč, da se v njem dela precejšnja krivica gotovina krogom, če se trdi, da se Bled zanemarja v tem pogledu in da se daje prednost Bohinju Bohinjska Bistrica — vas — ni imela za tujce nič posebnega. Vsled tega so se napravile v Savici kopelji in sankališče, da bi se s tem privabili tujci. Bled ima jezero. Ako se dela reklama za Bohinj, potem se dela obenem reklama tudi za Bled. Poleti je na Bledu od leta do leta več tujcev, na Bohinjski Bistrici pa so hoteli napol prazni. Kar se tuče zimskega sporta, se ozira tudi na Bled s tem, da vozi po zimi posebni sportni vlak na Bled. Iz tega se da sklepati, da je Bledu naklonjeno železniško ministrstvo. In večalimanj zaslug za vse to ima vendar deželna zveza za tujski promet.

Okrajšani dopis slove takole:

Kako tujski promet narašča, kažejo sledeče številke zdravilišča Bled: v letu 1906 je bilo obiskovalcev Bleda, ki so prenočevali 2640, leta 1907, 4006, leta 1908, 4342, leta 1909, 6291 in letos jih je bilo po izkazu zdraviliškega lista 7320. Največji kontingent dala je Češka in Nižje-Avstrijska, namreč čez 3000 tujcev. Zdraviliških pristojbin se je letos doseglo okroglo 13.000 K. Da je ta narastek obiska pripisovati večji del otvoritvi svetovne proge skozi Ture v Trst, je resnično in le prav neznatni del tega povzdiga prometa s tujci, pride drugim faktorjem v dobro. Imamo sicer prometno društvo in tudi zdraviliško komisijo, sedaj še celo društvo «Zarja», ki bo zimski sport pospeševalo in tudi občina se še nekaj zavzame za tujski promet, a vse to ne doseže naravnih reklame, katero nam dela železnica, ki vozi svetovne ljudi mimo jezera in s tem opozarja tujca na naš «Biser Kranjske».

Nabavljena je oljnata slika Bleda v vel kosti 2 1/2 x 2 m, katera sedaj visi na državnem kolodvoru v Pragi za reklamo in katera nas je veljala 1500 K. Od te podobe nabavili smo si tudi reprodukcijo, katera nas je veljala 1200 K. — Namreč 600 podob po 2 K. Veliko od teh reprodukcij je poslanih že v reklamne namene. Nabavilo si je prometno društvo na Bledu tudi relief Triglavskega pogorja, kateri je veljal čez 1000 kron. Izdali smo tudi zemljevid, kateri nas je veljal čez 500 K. Skupaj 4200 K.

Za zgled, kako naj bi skrbela zveza za promet tujcev za vsa društva in naprave tujskemu prometu namenjene, naj bi bilo načelstvo «Sächsischer Verkehrs Verband», Vorort Leipzig, ki pozivlja v svojem glasilu «Reise- und Bäder-Zeitung» št. 511, z dne 30. nov. t. l. na strani 1507, da zglase vsi gostinčarji in imetelji stanovanj za tujce svoja podjetja v svrhu, da se izda skupna knjiga «Sommer in Sachsen».

Enako knjigo naj bi se izdalo tudi za Kranjskem in obžalovati je, da taka knjiga od Kranjske ni bila v več tisočih izvodih na razplogo obiskovalcem lovske razstave na Dunaju v letošnjem poletju. Omenjena zveza bo to knjigo, ka-

tero izda sedaj, založila v 5000 izvodih ter se razdeli na mednarodni potovalni in prometni razstavi v letu 1911. v Berlinu.

Izpred porotnega sodišča.

Poboj. Letos na žegnansko nedeljo je bilo v Sajevčevi gostilni v Cerkljah živahno gibanje, saj se je razun praznovanja običajnega cerkvenega posvečenja vršil obenem tudi semenj. Nahajalo se je tudi mnogo mladine. Do večera ni prišlo med fanti do nikake rabuke. Zvečer je pa prišel tja s svojo družbo fant Jožef Gašpirc iz Dvorjan. V veži se je sporekel z nekim fantom, zato ga je pa domači fant in posestnikov sin 23 letni Jožef Kepic na cesti z neko trdo rečjo po glavi udaril. Kepic se je pa tudi sporekel z Antonom Gorjancem, ker ga je slednji nekaj zbadal in zmerjal. Kepic je šel z nekaterimi tovarši v Jenkovo gostilno, kjer je že sedel Gorjanc s svojo družbo. Tu se je začelo znova zbadanje med tema dvema. Okoli 11. ure je zapustila gruča fantov s Kepicem vred to gostilno. Njim je sledil tudi Tone Gorjanc. Prišel je izzivati Kepica, končno pa sta jela klicati drug drugega na korajžo. Konec tega je bil žalosten. Kepic je svojega nasprotnika sunil v obraz, da je padel. Ko se je pobral, pograbi dva kamna in ju vrže proti Kepicu. Sedaj pa je imel Kepic dovolj, pograbil je neko desko ter udaril z njo s tako silo Gorjanca po glavi, da se je takoj zgrudil. Kepic se je nato odstranil s svojo družbo. Gorjanc je šel opotekaje se do Likozarjeve šupe, kjer ga je drugi dan našel gospodar. Bil je omoten in tožil, da ga glava boli. Ker ni maral domov, je ostal pri Likozarjevih do torika, nato so ga pa domači spravili domov. Zdravje se mu je vedno slabšalo, dne 23. oktobra okoli 5. ure je pa umrl. Kakor je razvidno iz zdravniškega mnenja, je umrl poškodovanec vsled otrpnenja možganov, kajti razbita mu je bila lobanja in se je iz počenih žilic počasi izlivala kri v možgane, kar je povzročilo smrt. Obdolženec sicer priznava, da je to storil iz jeze vsled vednega Gorjančevega zbadanja. Pravi pa, da ga ni nameraval udariti po glavi, marveč po roki, ker je videl, da ima nož odprt. To ni bilo resnično. Obdolženec, ki priznava, da je udaril Gorjanca, taji, da bi bil on poškodovan fant Jožefa Gašpirca. Porotniki so vprašanje glede uboja z osmimi proti štirimi glasovi potrdili, vprašanje glede poškodbe Gašpirca pa zanikali. Sodišče ga je obsodilo na tri leta težke ječe in v povračilo zdravniških in pogrebnih stroškov, kakor tudi za napravo nagrobnega spomenika v skupnem znesku 465 kron 60 vin. Z zahtevkom 1000 kron odškodnine, ker je bil ubiti edina podpora svojih staršev, zavrnil se je zasebni vdeleženec v smislu § 466 k. p. r. na civilno pravno pot.

Uboj. Na zatožni klopi je sedel Franc Šuštar 37 let star posestnik v Ojstrem Vrhu. Osumljen je hudodelstva uboja, učinjenega na svojem saku Janezu Tušku, posestniku na Martinjem Vrhu. Kakor so sodne poizvedbe dognale, sta bila v nedeljo dopoldne, dne 28. avgusta t. l. v Krajevici gostilni v Zeleznikih obdolženec Šuštar s svojim svakom Tuskom. Njima sta se še pridružil Janez Čemažar in France Trojar. Bili so veseli in privoščili so si ga malo več, nego je bilo potrebno, kajti ostali so tu do dveh popoldne. Tedaj so pa krenili po cesti iz Zeleznikov proti svojemu domu. Janez Čemažar ga je komaj nesel, medtem ko sta bila Tušek in Šuštar ravno prav korajžna. Čez pol ure so prišli do kraja, kjer se pot razcepi proti Ojstrem in Martinjem vrhu. Blizu tega razpotja stoji znamenje. Tamkaj, v bližini znamenja, sta se svaka vlegla v travo, medtem ko je Čemažar legel bolj zadaj. Tu je pa začel vplivati alkohol, kajti prej si vedno v prijateljskem razmerju živeča svaka, sta si pršla tu na ta način navskriž, da je jel Tušek zbadati Šuštarja. Vnel se je prepir. In kakor obdolženec trdi, je jel svak segati po svojem nožu. To ga je pa tako njezilo, da ga je slokvo roko udaril po obrazu. Nato ga pa dvakrat sunil v prsi, da je obležal. Tako opisuje dejanje obdolženec Šuštar. Janez Čemažar, kateri je vzlic svoji vinjenosti to rabuko od strani opazoval, pa opiše ta spopad med svakoma bistveno drugače, kakor se obdolženec zagovarja. On pravi, da je videl, kako je Šuštar opetovano s pestjo udaril po obrazu in ustih Tuškna, da je ta padel na pot, medtem ko je šel obdolženec naprej. Tudi on se je podal za obdolženecem. Videl je pa dobro, kako se je Tušek, ki je na licu krvavel, pobral ter šel nato zopet ležat na travo. Ljudje so opazili ranjenca okoli štirih popoldne itj opotekaje se po kolovozu proti domu. Mož, ki je ječal, je bil po licu krvav, ter mu je tudi iz ust tekla kri. Kakih 300 korakov od mesta, kjer sta se spopadla z obdolženecem, se je pri Severjevi hiši nezavesten zgrudil in obležal, odkoder so ga spravili znanci domov, kjer je ob 9. istega večera, ne da bi se mu vrnila zavest, umrl. Zdravniški izvedenci so pogledali truplo, in našli poškodbo na desni strani čela. Pri odprtju trupla so dognali, da je bila prebita in udrtja senčna kost, pod tem mestom se je našla kepa v velikosti gosjega jajca strjene krvi. Počema je bila tudi odvodnica. Kri se je stekala v možgane, kar je povzročilo otrpnenje možganov in Tuškovo smrt. Po mnenju izvedencev, se iz vsega tega da sklepati, da si pokojni Tušek ni prizadejal te poškodbe vsled padca na trda tla. Edina priča, ki je bila pri celem dogodku navzoča, je bil Janez Čemažar, kateri pa vsled vinjenosti ni videl, jeli imel v tistem kritičnem času kaj v roki ali ne. Le v toliko potrdi, da ko je šel za obdolženecem proti domu, da je bil po obrazu krvav. On trdi nadalje, da ga je po glavi in po ustih tolkel. Nato je padel na pot, odkoder se je pobral in šel ležat na travo. Zdravniki se pa mnenja, da je nemogoče misliti, da bi človek z golo pestjo mogel odrasčnemu človeku prebiti lobanjsko kost. Porotniki so soglasno zanikali vprašanje glede uboja, na kar je sodišče opustilo obtoženco.

Novičar.

Jubilej gorenjske železnice. Minulo sredo je poteklo štrideset let, odkar je bila otvorjena gorenjska železnica. Prvotni promet na tej progi ni bil posebno velik, toda naraščal je leto za letom. Ko pa je v naših krajih oživel planinski sport, je postala gorenjska železnica malodane prva prometna žila v naši deželi.

Seja kranjskega občinskega odbora dne 13. t. m. Župan otvori ob šestih zvečer sejo, konstatira sklepčnost in preide k prvi točki dnevnega reda: Čitanje zapisnika. Se prečita. K zapisniku omenja dekan Koblar, da je zapisnik par besedi predolg, ker se glasom zakona imenujejo tudi neizvoljeni člani odbora občinski odborniki in ne virilisti. Župan imenuje overovateljem zapisnika obč. odb. Lj. Treota in Janka Sajovica. Pri drugi točki dnevnega reda se pooblasti župana, da sklene pogodbo glede doklade na pivo z g. Mavr. Mayrjem in Rajko Susnikom. Župan oznanja, da nastopi novi tajnik dne 10. januarja svojo službo; poveljništvo 28. trupne divizije je odstopilo zadevo glede pionirskih vaj na Gašteju poveljstvu 3. kora v Gradcu; gospod skladatelj Davorin Jenko se zahvaljuje za njemu izkazano čast; rešiti je več važnih točk, ki se oddajo pristojnim oddelkom, kateri bodo o njih poročali. — K tretji točki poroča občinski odbornik K. Křivanec. Sklene se: Občina namerava izkoristiti vodno moč pri Majdičevem mlinu, odsek za električno razsvetljavo naj se nadalje posvetuje ter stavi tozadavne predloge. Poročevalec prečita vabilo c. kr. okrajnega glavarstva, ki je razpisalo 15. t. m. komisijo glede razdelitve vodne moči pri Majdičevem jezu v Kranju ter predlaga, naj se občina udeleži te komisije ter varuje pravice občine z ozirom na to, ker hoče napraviti električno razsvetljavo. Predlog se sprejme, na kar zaključijo župan sejo.

Narodna čitalnica v Kranju, ima danes ob poldevetih zvečer svoj redni občni zbor. Pričakovati je obilne udeležbe.

Božična prodaja!

Bluze
Jopce
Moderci
Predpasniki
Žepni robci
Kriila. Ovratniki
Kravate. Rokavice
Nogovice. Zapestnice
Moško, žensko, otročje
perilo. Suknje. Pelerine
Različne narejene obleke
Klobuke. Čepice

Priporoča kot najprikladnejša
božična in novoletna
darila po jako znižanih cenah
J. PFEIFER
KLANJ

Ne zabite Ciril-Methodove družbe!

Kranjski dekan Anton Koblar, katerega so imeli dosedaj na verigi, pa ne mi, temveč drugi, je zopet sfilotal. Pozrl je zanj nekaj vročega, pa je stekel. Že par nedelj pri prvi maši muči uboge poslušalca, ki so večinoma vstali zgodaj in prišli v mesto, poslušat božjo besedo. Pa te ne najdejo, ker nepoboljšljivi grešnik se na noben način ne da odvrniti od dejanja, ki ga je že nešteto krat ponovil. Kdor laže, ta krade, pravi znani narodni pregovor. Koblarja peče njegova kosmata vest, ker je nagovarjal okoličanske kmetice, naj zvišajo mleku ceno. O tem se vrše pozvedovanja, in jamčimo Antonu Koblarju, da mu postrežemo v kratkem s prav delikatnimi stvarmi. Bojimo se le, da mu ne bo kaka družinska mati, ki ječi pod pezo sedanje neznoosne draginje, spraskala njegovega odurnega obraza ali pa mu ne izbila sedaj že precej starega in zaprasenega cilindra, ki se je svojčas v Ljubljani pri belem dnevu — opoldne — kotilil po ljubljanski «Zvezdi», tako da je ta precastita duhovna posoda morala teči in ga leviti po tleh. Mi smo zadovoljni z reklamo, katero dela bivši kurat, ki je imel svoje dni nalogo, učiti v prisilni delavnici prisiljenca, naj se poboljšajo, pa ga je pozneje zaneslo v kranjsko župnišče, kjer je padel na mehko. Poročali bomo, če ne bo miru, o znani popevki:

Anton baron
je godel zastoj,
pa j' Lenčka plesala
in r. . . . kazala.

Na salanske napade v sinočnem uvodniku v «Slovencu» na lastnika in izdajatelja našega lista bomo odgovorili, ker nam danes — žal — primanjkuje prostora, prihodnjč. Jamčimo mu pa, da dobi pošteno lekcijo.

Cestni odbor za skladovalni okraj je imel dne 5. t. m. pod predsedstvom gospoda Franca Strupija svojo redno sejo. Načelnik konstatira sklepčnost in predloži račune za vzdrževanje deželne in okrajnih cest v letu 1911. Stroški za deželne ceste so proračunjeni na 3991 K, ta potrebščina se pokriva z deželnim prispevkom 2813 50 K in okrajnim cestnim prispevkom 1177 50 K. — Proračun za okrajne ceste izhaja iz 27 839 88 K potrebščine, katera se pokriva z 20% nakladd na vse direktne davke v znesku 139 199 43 K, pri čemur je odšteta osebna dohodnina. — Načelnik naznači, da je za popravilo mostu čez Savo pri Smledniku izposodil iz zaklada za preložitve klanca v Rakovici znesek 5358 38 K. Ker so pa stroški za preložitve klanca v Rakovici že pokriti, se porabi 2% nakladd, ki se je pobirala za omenjeni klanec, za pokritje stroškov pri popravilu mostu čez Savo pri Smledniku. — Načelnik omeni, da cestni odbor vzdržuje cesti, ki vodita na kolodvor v Kranju in na kolodvor v Naklem. Naprosil se bo deželni odbor, da ukrene vse potrebno, da se omenjeni cesti uvrstata med prave dovozne ceste; potem bo morala za njeno vzdrževanje prispevati tudi dežela in železniška uprava. — Proračun za deželne in okrajne ceste za leto 1911 je bil v smislu predpisov razpoložen od 21. novembra do 4. decembra t. l. v občini v pogled v občinski pisarni v Kranju; proti proračunu se ni nihče pritožil.

Železniški most čez Kokro zahteva višjo ograjo ali pa nove žrtve! Zgodilo se je peljal v Kranj posestnikov sin iz D. pri C. precej visoko naložen voz smrekovega lubja. Na mostu ga sreča senen voz. Ker ga fant ni v pravem času zapazil, ni bilo več mogoče skočiti z voza. Most, seveda poln napak, tudi ni dosti širok. Voza zadeneta drug ob drugega, in ker je bilo lubje lažje od sena, se prvi voz nagne. Fant se v kritičnem položaju z nadčloveško močjo oklene žrdi, sicer bi zdrknil kot muha čez «visoko» ograjo naravnost v pogubonosno kokriško brezduo. Uboga mati se je ves teden tresla od strahu, ko so ji povedali o smrtni nevarnosti njenega ljubega sina. Gante se, dokler ni prepozno, ali pa vsaj poizkusite kak užitek ima človek v pisarnem položaju! (Prosimo, da se nam sporoče vsi slični dogodljaji, da jih objavimo. Uredništvo.)

Prvi slovenski klub fotografov amaterjev s sedežem v Kranju se je ustanovil pretekli teden. Namen kluba je, združiti slovenske, kjerkoli biva, joča fotografe amaterje v medsebojno podporo v njih umetniškem stremljenju. Zlasti bode smatral klub kot svojo nalogo, zbirati začetnike in jih podpirati s svetom in dejansko pri njihovih prvih korakih na polju lepe fotografirske umetnosti. Na razpolago ima dva fotografirska aparata, ki jih bode posojal brezplačno takim začetnikom, ki se nimajo lastnih aparatov. Tudi ima klub lastno temnico, kjer bodo mogli člani brezplačno razvijati svoje plošče s povjemi — novinci seveda ob podpori in navodilih izkušenih fotografov. Sploh nudi novi klub svojim članom mnogo ugodnosti. Člansarina znaša mesečno po 1 K za izvršujoče fotografe in po 40 vin. za prijatelje! Vsa pojasnila glede kluba dajeta g. Fr. Holzaker, zobotehnik, in g. Al. Novak, učitelj v Kranju.

Skrajna nadležnost. Nek župnik Bilecki v Gubnu na Nemškem razpošilja na ljudi pismo in 8 razglednic ter hoče zanje imeti K 1-20. Ako pošlje 3 K, dobiš še knjižico „Francisco Ferrer in ustaja v Barceloni“. Tako lahko pošlješ do 7 kron in za vsako krono dobiš eno brošuro več. Naslovi teh brošur so taki, da te oblije kurja polt že samo, če jih bereš. Milo potem javka, da je to denar za katoliško cerkev, ker je Gu-

ben dosedaj skozinsko protestantski. Očividno hoče ta krščanska ljubezen zanesti med mirne farane nestrpni klerikalni boj. In v tak namen je škoda vsakega vinarja. Ako si hoče cerkev postavljati palače, lahko to stori na svoj račun, saj denarja ima sama dovolj.

Umrta je danes ponoči v Kranju gospa Marija Šumi, rojena Polak. Pokojnica je bila tača gosp. učitelja V. Ruja. Žalujoči rodbini naše sožalje!

Poučni tečaji za župane, občinske svetovalce in obč. tajnike. Deželni odbor kranjski je sklenil, da se bodo prirejali poučni tečaji po celi deželi, in tam z živo besedo poučevali župani, občinski svetovalci, občinski tajniki in drugi — o njihovi dolžnosti in o načinu izvrševanja teh dolžnosti, tičočih se raznih agend lastnega avtonomnega, pa tudi prenešenega delokroga. Ne bodo to dolgotrajni tečaji, ki bi utrudili udeležence, ampak kratka, enodneva zborovanja, pri katerih se bo zlasti gledalo na to, da pridejo v razgovor razna vprašanja, težnje občin, zboljšanje občinske uprave, sploh vse poslovanje županstev. Ti poučni tečaji ne bodo nikakega strogo uradnega značaja, ampak bodo dajali le priložnost občinskim funkcionarjem, poučiti se podrobneje o raznih dolžnostih avtonomne uprave, o dolžnostih pa tudi pravicah, ki jih imajo občinski zastopi in njihovi predstavitelji napram javnemu življenju, napram občanom tudi v izvrševanju socialne naloge, kakor tudi napram višjim oblastvom. Ti projektirani poučni tečaji bodo obvezni, to je, udeležiti se jih bodo morali zastopniki vseh občin, ker se tako bo mogoče doseči uspehev. — Malenkostne stroške za povračilo tozadevnih gotovih izdatkov udeležencem bo pač rada utrpela vsaka občina, ker ne bodo v nikakem razmerju s koristjo pouka. Troški bodo tem manjši, ker se bodo taki tečaji vršili po posameznih okrajih torej v središču občinskih uradij. Prvi poučni tečaj se bode vršil dne 27. decembra t. l. v Ljubljani za županstva političnega okraja Ljubljana in okolica. V ta namen so se povabila vsa prizadeta županstva na ta način, da se je razposlala okrajnica vsem županstvom. Županstvom se naroča: 1. da se tega poučnega tečaja zanesljivo udeleže vsi župani, oziroma njihovi namestniki; 2. da skrbijo za to, da se udeleže tega tečaja tudi vsi občinski svetovalci in vsi občinski tajniki, kjer jih imajo; 3. da pripravijo svoje predloge, prečaje in navete, o katerih žele, da bi se razpravljalo, deželnemu odboru najkasneje tri (3) dni pred poučnim tečajem, torej do 24. decembra t. l. Kakor čujemo, se prihodnji poučni tečaj priredi v Kranju.

Narodna čitalnica v Kranju je priredila dne 10. in 11. t. m. igro «Tujci». Saov je vzeta iz ljudskega življenja v gorski vasi, vsebino smo zadnjč očitati. Treba nam je same premotriti nastop naših vrlih in peštrvalnih diletantov v glavnih potezah. Gostilničarja in župana Dobravca je igral G. Džoli s priznano spretnostjo, njegovo ženo je pogodila povoljno gluha ženska, med njima ko je Rupert, njun sin, bil strašen ljubimec. Dostojanstveno je nastopal gospod župnik, s finim čuvstvom je igral g. V. Kovatič steklarja Tratnika, nadvse naravna je bila njegova žena, gdč. Marta Šavnikova, hčerko Julijo je pogodila gdč. M. Polakova, uživala se je popolnoma v svoji vlogi gdč. H. Sajovičeva kot resolutna črna Roza. Med občinskimi odboraiki je pogodil najboljše svojo vlogo Kos, g. J. Savjovic, izvrsten in naravno dovtipen je bil Tepakrjev Baž, ki si je omislil nadvse primerno masko — gosp. Čelešnik, njegov napredek je očitoven, kar se sme z veseljem trditvi istotako nasproti Lizi, Dobravčevi natakarici. Druge vloge so bile manjše ter so dodale celi predstavi lep okvir. S predstavo smo lahko zadovoljni. Igra bi imela še večji vspeh, če bi se jo vprizorilo kje na deželi, in tega naj nikar ne zamudijo naši vrli diletantje.

Iz epekarne barona Berna v Trčiču se čujejo vprav gorostasne stvari o početju nemškutarških delovodij s slovenskimi delavci. Ne samo, da jih zasramujejo z najgrjimi psovkami, mladoletne delavce celo pretepavajo. Delavci morajo celo letno sezono delati do 7. ali 8. ure zvečer, pa tudi ob nedeljah in praznikih so primorani delati. Pritojne oblasti tega ne vidijo ali pa morda nočejo videti. Zapovedovanje je seveda nemško; ako delavec ne razume, ga opsujejo ali pa celo odpuste, kakor se je zgodilo junija meseca z nekimi akordantom. Ker ni dal nemškega odgovora, so ga spodili, pa so se seveda posteno opekli.

Nov narodni kolek je naročila družba sv. Cirila in Metoda. Izdelan je umetniško in nosi sliko pokojnega mečena Karola Kotnika. Izide še te dni. Naročila sprejma pisarna družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, Narodni dom.

Pozor! Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani sestavlja svojo bilanco za solnčno leto; zato se vsi izza dne 31. grudnia 1910 prejeti zneski zaračunajo meseca prosinca 1911 in ne pridejo v poštev v bilanco leta 1910. Uljudno prosimo vse podružnične blagajnike in vse oskrbnike nabiralnikov, da pošljejo po čekovih položnicah ali po poštinih nakaznicah prispevke družbi sv. Cirila in Metoda najkasneje do 25. grudnia 1910. (Naslov: Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.)

Ratoška šolska mladina priredi na Stefanovo igro «Deklica s tamburico» v treh dejanjih s petjem. Vabijo se mladinsklubi.

Ratoče, zvane kranjske Sibiriji, so sedaj sredi adventa brez snega. Čudno!

Kandidetje v delavski skupini za volitve v nezgodno zavarovalnico v Trstu so: III. kat. Alojzij Čatar, delavec tobačne tovarne v Rožni dolini št. 185; namestnik: Srečko Železnik, elektrotehnik v Trstu v Giorgio Galatti 18. IV. Ivan Vitasovič, klesar v Pulju, v. Siana 61; namestnik: Ivan Medica, knjigovodja v Ljubljani, Levstikova ulica 13. V. Silvio Pertot, tiskar v Trstu, v. Giorgio Galatti 18; namestnik: Fortunat Bučer, delavec v Ajdovščini 82. Razsodišče: Prisednik: Ivan M. Micheluzzi, strojniki v Trstu, v. Scoglio 333. Namestniki: I. Ivan Dorčič, mizar v Pulju, v. Kandler 9. 2. Anton Jerih, delavec pri Devici Mariji v Pulju 22. 3. Vlado Karabaič, kotlar v Pulju, v. Giovia 22.

Plemenska živina. Deželni odbor kranjski je nakupil na Predariskem 100 plemenskih krav in telic ter večje število bikov montafonskega in simentalkega plemena, kateri se bodo razdelili po znižani ceni med živinorejce. Živali so izvanredno lepe ter krave dobro molznice. Krave in biki piacgavskega plemena so se večinoma že razdelili.

Na Jesenicah so imeli minul teden bojkot mleka, ki je končan z zmago žens. Na Savi in na Jesenicah so s 1. decembrom podražile mlekarice mleko za 2 vinarja liter. Ker se je pa dognalo ravno takrat, da se na Savi prodaja zelo slabo mleko, je to žene tako razburilo, da so sklenile, da nobena ne sme vzeti mleka po zvišanih cenah. Ta stavka je trajala štiri dni. Mlekarice so kmalu izprevidle, da so žene solidarne brez razločka političnega mnenja in narodnosti, pa so začele oddajati mleko zopet po starih cenah.

Sankcionirana deželna zakona. Cesar je sankcioniral zakonski načrt kranjskega deželnega zbora, s katerimi se izpreminjajo in izpopolnjuje določila zakona z dne 26. oktobra 1887 o delitvilih skupnih zemljišč in o regulaciji tozadevnih skupnih uporabnih in upravnih pravic. Sankcioniran je tudi zakonski načrt, s katerim se izpreminja zakon z dne 7. novembra 1900 o združitvi zemljišč.

Železniška nesreča na Bohinjski Bistrici se je obravnavala pri deželnem sodišču. Dne 27. junija t. l. je namreč na postaji na Boh. Bistrici vsled napačno stavljenega menjalnika osobni vlak iz Gorice trčil v na postaji stoječi tovorni vlak. Obtoženci so bili uradniki Mario Rust, premikač Jožef Selan in sprevodnik Adolf Komac. Poškodovanih je bilo kakih deset oseb, med njimi več zelo težko. Škoda na materijalu je do 50.000 K. Kot izvedenec je bil zasišlan kontrolor južne železnice g. Sajovic. Senat, ki mu je predsedoval dvorni svetnik Pajk, je obsodil uradnika Rusta na pet dni zopora, premikača Selana na en mesec strogega zopora, dočim je sprevodnika Adolfa Komaca popolnoma oprostilo. Obtožence so zagovarjali Rusta g. dr. V. Krisper, Selana g. dr. V. Schweitzer, Komaca pa g. dr. V. Ravnihar.

Sovodnja. Tukajšnje kmetijsko izobraževalno društvo priredi javno predavanje. Predaval bo de g. jurist Alič iz Gorenje vasi. Dne 26. decembra t. j. na dan sv. Štefana ob poldveh popoldne v prostorih g. župana V. Freliha v Sovodnju. Predaval se bode o napredni ideji i. t. d. Društvo uljudno vabi vse prijatelje, da se udeleži predavanja. Odbor.

Amerikanska rasa — skoro neverjetno! Državni poslanec dr. J. Šustersič, nekronani vojvoda kranjski, je dobil nalog, da sestavi novo ministarstvo.

Drebiž. Užitniški zakup za okraj Kamanik je pridobila dežela. — V upravni svet tržiške železnice je poleg deželnega glavarja izvoljen od deželnega odbora tudi dr. Šustersič.

Založnikom in odjemalcem Tolstovrške slatine. Komaj je prišlo to vazno podjetje v slovenske roke, se že konsumentje pritožujejo, da je slatina predraga. In vendar je konzorcij nastavil najnižje cene, steklenice jemlje nazaj po najvišjih cenah, a od dobička daje lepe odstotke v narodne namene. Kje je torej vzrok pritožbam? Vsak odjemalec si naj da poslati cenik (Oskrbništvo Tolstovrške slatine, p. Gušanj, Koroška) in iz tega bo videl, da je slatina res najcenejša. ako se naroča direktro. 1 za več 50 steklenic po 2/4 litra velja z embalažo 10 kron. Ako računamo za poštnino 10% se steklenice še vedno lahko prodajajo po 28, kvečjemu po 32 vinarjev, ker dobi za vsako prazno steklenico 8 vinarjev nazaj. A zgodilo se je, da zahtevajo gostilničarji za take steklenice kar 40 vinarjev, Založniki dobe 20% popusta, ter bi se s tem dobičkoma pač lahko zadovoljili. Ne uležajmo domačega podjetja v korist tujih konkurenca!

Župnik in kuharica pred peroto. V Zadru se vrši razprava proti župniku Fr. Tomaševiču in kuharici Antoniji Ostrič, ker sta bila najela cerkovnika Kovatiča, da je umoril župnikovo teto Ana Randigaj s Štajerskega. Državno pravdnitstvo predlaga za župnika smrt in vešalji.

Kolera. V norišnici Udelnaja blizu Petrograda je zbolelo 20 strežajev in pomočnic za kolero. Vzrok: uživanje skvarjenih jedil. Bati se je, da se ne razširi kolera na umobolne, katerih je 2000 v norišnici.

Vera in neumnost. V Pisci diji v Apuliji je kolera. Zdravstveni organi so v nedeljo vsled tega desinficirali vsa javna poslopja. Ko so pričeli uradniki a svojim, ne posebno prijateljskim delom v stolni cerkvi, je nahujskano pobožno ljudstvo s silo odprlo vrata, ter napadlo uradnike, pobožna žepice

so pobrale smeti in razne nesnago, ki se jo bili preje zmedli delavci skupaj, ter jo kot svete relikvije odnesele domov. Med tem, ko so žene pobirale v cerkvi smeti, so se pobožni možje pretepali s policijo. Policaji so bili tepeni. Prišli so orožniki, katere je pobožno ljudstvo sprejelo s kamenjem. En demonstrant je bil ubit, dva težko ranjena. Šele, ko so začeli orožniki streljati v zrak, se je pobožni naređ razkrepil na vse strani.

Prošnja konj. Da uprežna žival mnogo trpi, to opazujemo dandand. Vsi opomini in vse obzodbe ne zaležejo dosti. Nekateri ljudje ostanejo sirovi kljub vsem kaznim. Društva v varstvo živali so sicer hvalevredna, vendar vseh trpinčenj in grozodejstev ne morejo preprečiti. Še mnogo hujše kakor pri nas trpi živina v Ameriki, kjer vse še bolj hiti za denarjem, zato se ni čuditi, da so tudi v Ameriki nastala mnoga društva v varstvo živali. Vem društvom je zelo uspešno priskočil na pomoč šef newyorške policije. Ni izdal kakih strogih naređb, tudi ni pustil zapreti znanih sirovih hlapcev, ki na vse kriplje pretepajo svoja kijuseta; nabiti je pustil na vrata vsakega konjskega hleva letak s sledečo vsebino: Prošnja konja. K tebi, moj gospodar, pridem s svojo prošnjo. Nasiti me in ugasi mojo žejo. Po težkem dnevnem dela daj mi ležišče v snažnem hlevu. Govori mi, kajti tvoj glas je bolj učinkujoč kakor vajeti in bič; božaj me in uči me prostovoljno delati. Ne pretepaj me v klancih in ne vleci za uzdo, kadar gre navzdol. In če te takoj ne razumem, ne zagrabi takoj za bič; poglej rajše uzdo, če je v redu in prepričaj se, če me podkve ne zbadajo. Ako ne jem, preglej moje zobe in mi nikari ne reži repa, kajti rep je moja edina obramba zoper muhe, ki me nadlegujejo in trpinčijo. In potem, moj ljubi gospodar, kadar postanem star in slaboten in nesposoben za delo, tedaj ne pusti, da poginem lakote: ustrelj me, da ne bom trpel po nepotrebnem. Ta prošnja ima baje čudovit učinek. Nikjer ni več opaziti, da bi vozniki in izvožčki trpinčili svoje konje.

27letna stara mati. Čast, biti že v 27. letu stara mati, ima neka kmetica v Bekes-Czabi na Ogrskem. Ona sama je postala mati že s trinajstim letom. Povila je tako krepko deklico, da je ista postala že s 14. letom sposobna za zakon, se tudi omožila in ravno tako povila krepko deklico. Imenovana kmetica je toraj postala že s 27. letom stara mati. Če bo slo še tako naprej, bo lahko že z 41. letom prastara mati.

Nečloveška mati. Pred dvema letoma je odpotoval iz Vidre na Ogrskem kmet Paranyancs v Ameriko. Doma je pustil mlado ženo Leno. Leni je bilo seveda dolgočasno in da ubije dolgi čas, je začela ljubimkati z mladim kmečkim fantom. Sad tega ljubimkanja je bil otrok ženskega spola, ki je bil zdaj star že osem mesecev. Meseca oktobra je Paranyancs pisal iz pensilvanskih rudokopov, da se v kratkem vrne domov. — Zdaj je čutila žena v svojih kosteh mesto ljubezni samo strah. Edina njena misel je bila ta, kako zakriti greh svoje nezvestobe. Šla je okrog polnoči na vrt, kjer je izkopala precej globoko jamo. Ko je bila s kopanjem gotova, je šla v sobo, dvignila spečega otroka ter ga nesla v jamo. Otroka je tiho zasula ter je moral stori grozno zmart. Hudedelstvo pa ni ostalo skrito. Odkopali so jamo, v kateri so dobili otroka z grozno spačenim obrazom. Nečloveško mater so seveda zaprli. Njenega moža še ni domov.

Minister — brez hlač. Neki angleški minister se je vračal z dopusta. Ker ni prišel še vlak, je sedel minister na travnik blizu postaje in občudoval naravo. Ko je stopil v svoj voz, je opazil, da ima na sebi vse polno mravelj. Ni pomišljal dolgo, slekel hlače in hotel stresti neprijetne sopotovalce skozi okno, toda ekspresni vlak, ki je pridiral od nasprotne strani, mu je vzel hlače. Minister se je obrnil na železniško osobje, toda noben uradnik ni imel dvojnih hlač. Brzjavili so v London, kjer so ga čakale hlače, toda do Londona je bil zaklenjen v vozu, da ne bi prišla mogoče kaka dama v voz ter padla v omedlevalo.

Loterijska srečka dne 10. decembra t. l.
Gradec 14 31 87 21 47

Tiskarskega vajenca

sprejme
tiskarna Iv. Pr. Lampret v Kranju.

Elektrarna M. Mayr, Kranj

sprejme takoj 275 3—2

vajenca.

Prednost imajo izučeni ključavničarji.

Pozor!

Za božične praznike

priporočam svojo bogato zalogo špecerij-skega blaga, kakor: Moko iz Majdičevega mlina, rozine, vinske jagode, strđ l. t. d.

Cene jamčeno ceneje kakor vsaka druga tvrdka na Gorenjskem. — Kar se tiče poštenja ter postrežbe sem že večini znan, ker sem prej služboval pri tvrdki K. Puppo naslednik v Kranju.

== Železničarjem poseben popust! ==

J. Evg. Potrebin

Kranj, Glavni trg

v sredini med Omersom in Besenčanom.

Edina slovenska kislá voda

Tolstovrška slatina

je po zdravniških strokovnjakih prizvana med najboljšimi planiškimi kislimi vodami, je

izbornó zdravilo

ea katere v grlu, pljučih, želodcu in črevesih, za želodčni krč, zaprtje, bolezní v ledvicah in mehurju ter pospešuje tek in prebavo. Tolstovrška slatina ni le izbornó zdravilna, temveč tudi osvežujoča

namizna kislá voda.

Odklikovana je bila na mednarodni razstavi v Ino-mostu 1896 in na higijenični razstavi na Dunaju 1899.

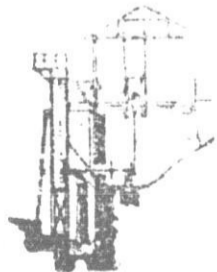
Naroča se pri **oskrbníštvu Tolstovrške slatine, pošta Guštanj** (Koroško), kjer se dobe tudi ceniki in prospekti.

Del čistih dohodkov gre v narodne namene.

Slovinci! Svoji k svojim! Zahtevajte povsod le Tolstovrško slatino! Vsaka slovenska gostilna naj ima edino slovensko kisló vodo.

G. Tönnies

v Ljubljani 52-31 133

tovarna za stroje, železo in kovinolična priporoča kot posebnost žage in vse stroje za obdelovanje lesa. Francis-turbine osobito za žagine naprave zvezane neposredno z vratilom. Motorje za bencin in surovo olje, najcenejša gonilna sila.

Največja božična okazíjska prodaja

v konfekciji za dame in deklice ter izgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke. — Športne ranglane in zimske suknje. — Primerna koristna darilo! V nedeljo, dne 18. t. m. je trgovina odprta od 9. do 12. ure dopoldne.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana, Mestni trg 5.

Kdor ve razločiti dober likér od slabega, ::::::::::: hoče imeti

želodčni likér

Po slabem pitju Si bolan, Od tega boš Vesel, močan!

„Florian“ ne slabi in ne omami ampak daje moč in veselje do dela.

Postavno varovano.

Obrtniški koledar za leto 1911

Izdal Jos. Hauptman, oficijal trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani. Koledar ima za 3—3 obrtnike mnogo poučne vsebine. 267

Cena 60 vinarjev, poslan po pošti 70 vinarjev. Dobiva se v vseh knjigarnah in pri izdajatelju.

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškova ulica št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, večna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike l. t. d.

Špecialiteta: 83 52-40

valjični zastori (Rollbalken).

Zastonj in poštnine prosto

pošlje na zahtevo vsakomur pravkar izdani katalog:

Domača knjižnica 1911.

Seznam izbranih najboljših del slovenske literature in svetovne literature v dobrih prevodih

knjigotržnica Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg, Ljubljana.

Obvarovati živino pred boleznijo je lažje

kakor bolno živino ozdravit. Priporočamo

MASTIN

dosedaj edino maščolno varnostno sredstvo,
ki je izdeluje **doktor pl. Trnkóczy.**

Mastin se dobiva pri vsakem trgovcu.

Najkoristnejša
božična darila

SINGERJEVI

Šivalni stroji
se dobje v naših prodajalnih

KRANJ št. 53
nasproti o. kr. pošte.

Popolnoma varno in najbolje naložite svoj denar v

Kmečki posojilnici v Ljubljani

(nasproti Figovca :: v lastni hiši :: Dunajska cesta.)
Kmečka posojilnica v Ljubljani podpira kmetovalce in je pravi kmečki denarni zavod.

Vloge se obrestujejo po 4 1/2 %.

!! V kmečki posojilnici je naloženo
:: še nad 20 milijonov kron. :: !!

Rezervni zaklad čez 400.000 kron.

Za varnost pa še neomejeno jamči nad 3000 članov.
Kmečka posojilnica je edin slovenski denarni zavod, ki je
34 vpeljal hišne nabiralnike vlog. 26-25

Kmečka posojilnica sprejema hranilne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Opozarjamo

na novo vrsto valjanih „Pekatet“, ensko doma delanim za juho in prikuho. Dobivajo se le v rumenih ovojih po pol kilograma v najfinjših kakovostih z na pisom in s silko:

„Štirje rumenjski“
„Osem rumenjakov“.

72 43-41

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivega dobrega puljenega 2 K, boljšega 2 K 40 h; pima polbelega 2 K 80; belega 4 K; belega, puhanega 1 K 10 h; 1 kg velefinnega snežnobelega puljenega 6 K 40 h, 8 K; 1 kg puha, sivega 6 K, 7 K; belega finega 10 K; najfinjši prsni puh 12 K. Kdor vzame 5 kg, dobi franko.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega, rdečega, modrega, belega ali rmenega nankinga, **pernice**, 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnikom, vsak 80 cm dolg, 60 cm širok, napolnjen z novim, sivim, jako stanovitnim puhastim posteljinim perjem 16 K; **napolnjen puh** 20 K; **puh** 24 K; **same pernice** po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; **zglavnice** 3 K, 3 K 50, 4 K; **pernice**, 200 cm dolge, 140 cm široke, 13 K, 14 K 70 h, 17 K 80 h, 21 K; **zglavnice** 90 cm dolge, 70 cm široke 4 K 50 h, 5 K 20 h, 5 K 70; **spodnje pernice** iz mo nega, črtanega gradla 180 cm dolge, 116 cm široke 12 K 80 h, 14 K 80 h.

Razposiljanje po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljena je zamena. Za neugajajoče se denar povrne.

S. Benisch, Dešenec št. 821, Češko.

Obsežni ceniki zastoj in franko. 192 50-17

Namesto vsakega drugega obvestila!

Potrjim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša iskreno ljubljena mati, oziroma sestra, svakinja, babica, prababica, tašča in teta, gospa

Marija Šumi roj. Polak

danes v soboto, dne 17. t. m. ob pot 1. uri ponoči po kratki bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče, umrla.

Pogrebni izprevod se vrši v nedeljo, dne 18. decembra, popoldne ob 4. uri iz domače hiše na tukajšnje pokopališče.

Bodi vzornemu srcu — najblažji spomin!

V Kranju, dne 17. decembra 1910.

Žalujoči ostali.

Največja snažnost! 231-10 Točna postrežba

Udobno, higijenski urejena

brivnica ::

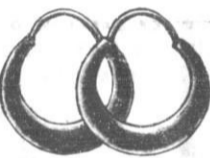
V. Rozman :: KRANJ

Nahaja se nasproti

:: župne cerkve

v hiši št. 106

Prodaja najboljših sredstev za negovanje las, raznovrstnih lasnih izdelkov, podložkov ter krepa

Rudolf Rus

urar v Kranju

priporoča slavnemu občinstvu svojo največjo zalogo ur, zlatnine in srebrnine i. t. d. Pripravna božična in noyoletna darila. Ker imam direktne zveze s tovarnami in ne kupujem od prekupčevalcev, možno mi je vsakovrstno blago oddajati po čudovito nizkih cenah.

Z odličnim spoštovanjem

Rudolf Rus.

191 52 12

Ustanovljeno l. 1885.

Ceniki zastoj in poštino prosto.

Okrepčujoče sredstvo za slabotne na želodcu

221 17-4

in one, ki so si po prehlajenju ali preobiloživi želodca, po zavžitju pomanjkujejo, težko prebavljajoče, prezorke ali premrzle jedi povzročili želodčno bolezen, kakor

želodčni katar, krč v želodcu in bolečine v želodcu, napihovanje i. t. d.

je

dr. Engela Baldrianum.

Baldrianum je pri takih želodčnih boleznih, ki so še o početku, dobro želodčno vino, z izvrstnim vspehom. Zatorej zabranjuje tudi posledice, kakor **nervoznost, brespalnost, napade vrtenja, utopenje i. t. d.**

Zbog svoje sestave iz najboljšega Samos-vina in baldrian-kaplje, malinčnega si-upa, črednjevega soka in rabarbare učinkuje Baldrianum tudi pri **zaprtju** in obenem tudi okrepčujoče na ves človeški organizem.

Dr. Engela Baldrianum ne vsebuje nikakih škodljivih sestavin ter ga prenosa tudi slabotne osebe in otroci. Najboljše je, ako se ga uporablja zjutraj na tešče in zvečer, predno se vleže spat, v množini likerskega kozarca. Otrokom in slabotnim osebam se liker zredči z vročo vodo in osladi s sladkorjem.

Dr. Engela Baldrianum se dobiva v steklenicah po 3 in 4 krome v vseh lekarnah, drogerijah in boljših trgovinah na Kranjskem, osobito v Kranju, Kamniku, Škofji Loki, Radovljici, Trzinu, Jesenicah, Idriji, Vrhniki, Ljubljani, Litiji i. t. d., kakor tudi v vseh večjih in malih krajih Avstro-Ogrske.

Svari se pred ponaredbami!

Zahteva naj se izrecno

dr. ENGELA BALDRIANUM.

Poslano.*)

Slavno uredništvo! Sklicuje se na § 19. tiskovnega zakona z dne 17. decembra 1862 št. 6, zahtevam, da v zakonitem roku in v zakoniti obliki sprejmete glede na „Poslano“ Emilije Žolgar de dato Tržič, 30./11. 1910, priobčeno v Vašem cenjenem listu „Gorenjec“ z dne 3. dec. 1910 št. 48 nastopni stvarni popravek: Ni res, da si jaz pridobivam kako premoženje s tem, da se kar sam ponudim za glavnega dediča. Ni res, da sem se ponudil za glavnega dediča dne 7./6. t. l. pri 81 letni Tereziji Ahačič sploh ali pa na škodo 12 sodedičev; res pa je, da me je Terezija Ahačič v moji odsotnosti pred poklicanimi oporočnimi pričami imenovala svojim glavnim dedičem, res je, da od te dedne postavitve nimam prav nobenega dobička in res je, da noben sodedič ni oškodovan. Ni res, da sem jaz dal zapustnico po preteku 30 ur pokopati; res je pa, da se je pokop izvršil po odredbah v to poklicane oblasti. Ni res, da sem bil v strahu zaradi knjižice št. 273.358; res pa je, da je Terezija Ahačič knjižico št. 273.358 še pri življenju in še pred oporoko podarila in izročila gospej Juliji Engelsberger, kar je razvidno iz dotičnih sodnih zapuščinskih spisov. Ni res, da sta se moja sinova na sv. Andreja dan malo povozila z avtomobilom med štanti in v gneči ljudstva, res pa je, da sta poizkusila radi nekega popravila avtomobil od tovarne do mostu in nazaj. Ni res, da so bili kramarji in trgovci v kakem strahu; res pa je, da se radi imenovane voznje nikdo ni pritožil na občinskem uradu. Ni res, da je bila imenovana voznja nedopustna; res pa je, da je dotična proga kot državna cesta vsakemu vozu na razpolago. Ni res, da je policaj od mene kot župana v toliko odvisen, da ne bi vršil svoje dolžnosti napram mojima sinovoma. — Ni res, da sta moja sinova vzrok možitve kravarice Katrice; res pa je, da je imenovana Katrica vzela za moža svojega ženina, s katerim je bila že dalj časa zaročena. — Ni res, da jaz kot župan odtegujem potrebnim ljudem občinska drva in jih dajem svojim; res pa je, da dobi vsak potreben občinar občinska drva, če se pravočasno oglasi za vpis v dotično razdelilno listo. Ni res, da se pišejo licence nepravilno; res pa je, da dobi licenco, kdor jo sme dobiti in kdor plača pristojbino.

V Tržiču, dne 7. grudna 1910.

C. B. Mally, župan in tovarnar.

*) Uredništvo je odgovorno za ta spis le toliko, kolikor zahteva zakon.

Hotel Trabesinger, Celovec

Velikouška cesta št. 5

se priporoča potnikom, ki prenočujejo v Celovcu.

Tukaj najdejo lepe, snažne in pozimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne jedi, dobro pijačo poceni. — Veliko dvorišče za vozove in tri hleve za konje. Za zabavo služi keglišče, pozimi zakurjeno. — Poleti sediš na senčnatem vrtu. V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno ob sredah zvečer. — Velike dvorane za shode in veselice. Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus.

281 1—1

Lastnik: Ivan Millonig.

Tehnična pisarna in stavbno podjetje

INGENIEUR H. UHLÍŘ

280 5—1

Ljubljana, Resljeva cesta št. 2.

Strokovna izvršitev vseh vrst načrtov in proračunov, strokovni znanstveni izvidi, prevzeta zgradb.

Martinova cesta 20

Postaja / o električne cestne

R. Lang

Martinova cesta 20

železnice pri šentpeterski cerkvi. 180—20

LJUBLJANA :: Zalagatelj društva c. kr. avstr. drž. uradnikov

*Bogata zaloga
hišna vsake vrste
v vseh oonah. Ogledala,
slike v vseh
vollkostih.*

*Popolna oprava za
vile. Špejaliteta:
Gostilniški stoli.*

*Pohštvo iz železa,
otroške postelje in
vazilčki po vsaki
ooni.*

*Modrost iz žilnatega
omrežja, afričanske
trave ali žimo, prve vrste
vedno v zalogi.*

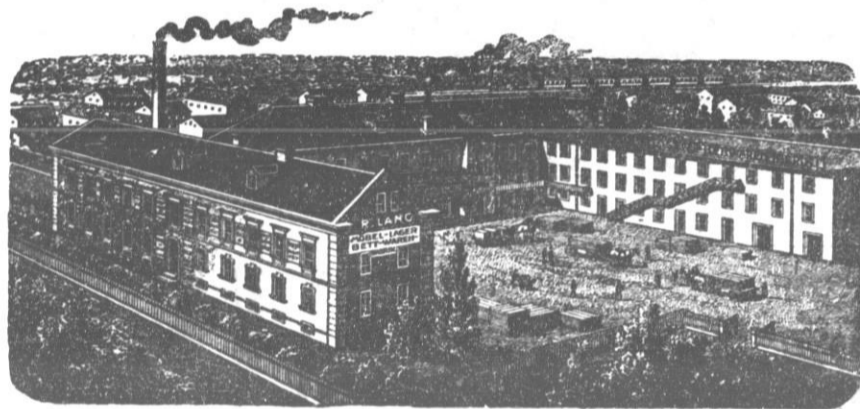
*Za spalno sobo od
180 gld. naprej.
Divan z okraski.*

*Oprave za jedilne
sobe, salone, pred-
sobe, oole garniture.*

*Za sobo: postelja,
nočna omarica, o-
mivalna miza, obe-
žalnik, miza, stan-
ske ogledalo.*

*Špejaliteta v ne-
vestnih balah. Ve-
liki prostori, pri-
tilžno in v i. nad-
stropju.*

*Čudovito poceni za
hotela, vile in za
letovišča 62 gld.*

Najbolj varno naložen denar v celem političnem kranjskem okraju!!

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

7 26—25

**Splošni rezervni zaklad
(lastno premoženje) nad
278.000 kron.**

**Koncem leta 1909: Stanje hranilnih
vlog nad 4.550.000 kron, posojil na
zemljišča 2.960.000 kron ter po-
sojil občinam 484.000 kron.**

**Ta najstarejši denarni zavod v
Kranju uraduje na rotovžu vsak
delavnik od 8. do 12. ure dopoldne,
ob smanjih in tržnih dneh pa tudi
od 2. do 4. ure popoldne.**

4 1/4 %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nedvigljene vložne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglasati radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčne močjo. Da so hranilne vloge res varne, priča zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkveni denar.

Hranilnica posoja na zemljišča po 5% na leto in na amortizacijo v 36 letih, tako da na primer dolžnik v teku 36 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih hranilnic in posojilnic kot gotov denar. ne da bi se prekinilo obrestovanje.

Ako

ne morete jesti ali ako se počutite slabo, odpomorejo vam zdravniško preizkušene

12-8

Kaiserjeve

243

Želodčne melisne karamelekajti po njih bodele dobili dober tek, želodec se zopet uravna in okrepi. Radi oživljujega in osvežujočega učinka so naravnost nepogrešljive pri turah. -- **Paket 20 in 40 vinarjev.**Dobiva se jih: **K. ŠAVNIK**, lekarna pri Sv. Trojici v Kranju, **H. ROBLEK**, lekarna v Trzinu.**POZOR!**

264 52-4

Slav. občinstvu v mestu Kranju in okolici najuljudneje naznanjam, da sem prevzel od gosp. J. Potuška

BRIVNICO

katero sem uredil prav udobno in higijenski. Prodajam in izdelujem lase, kite in raznovrstne podložke hitro in po najnižji ceni. Največja snaga. Točna in hitra postrežba.

Se priporočam **Mirko Kacouš**, brivec in s spoštovanjem lasuljar.

Mestna hranilnica v Radovljici

je prvi, najvarnejši in največji zavod za nalaganje denarja v pol. okraju Radovljica na Gorenjskem.

Mestna hranilnica v Radovljici obrestuje vse hranilne vloge po 4 $\frac{1}{4}$ od sto. Vse narasle in nedvignjene obresti pripisuje dvakrat na leto h kapitalu, in sicer 30. rožnika in 31. grudna, ne da bi bilo treba to zahtevati. Rentni davek od teh obresti plačuje mestna hranilnica sama, tako da dobi vsak vložnik 4 K 25 v od sto čistih obresti in poleg tega še dvakratne obrestne obresti na leto. Za vse vloge in njih obrestovanje jamči v smislu od c. kr. deželne vlade za Kranjske v imenu c. kr. ministrstva notranjih zadev — potrjenih pravil mesto Radovljica z vsem svojim premoženjem in svojo davčno močjo — in poleg tega hranilnica s svojim premoženjem in svojim rezervnim zakladom, kateri znaša sedaj nad **200.000 K.** :: Mestna hranilnica v Radovljici daje največjo varnost za hranilne vloge med vsemi drugimi denarnimi zavodi v polit. okraju Radovljica. Zato nalagajte c. kr. sodnije in drugi c. kr. uradi vse vloge od nedoletnih otrok in druge denarje le pri tej mestni hranilnici. — Kdor želi iz drugega denarnega zavoda prenesti denar v Mestno hranilnico v Radovljici, izroči naj ji le vložno knjižico, da se obrestovanje ne pretrga, dvig preskrbi hranilnica sama. Kdor želi pri Mestni hranilnici v Radovljici nalagati denar po pošti brezplačno, zahteva naj pri hranilnici poštne položnice, katere so vsakemu na razpolago.

Posojila na zemljišča

Posojila na zemljišča dovoljuje proti 5% obrestovanju na amortizacijsko dobo, katero si lahko vsak dolžnik sam določi, namreč proti vračilu na 14, 16 $\frac{1}{2}$, 19 $\frac{1}{2}$, 25 ali 36 let, izjemoma tudi na 50 let.

Tako vračilo je za vsakega dolžnika zelo ugodno, ker poplača napravljeni dolg z malimi odplačili mimogrede z obrestmi. Kdor si izposodi drugod recimo 300 K s 6% obrestmi, plača zanje v 36 letih 648 K golih obresti, ostane toraj še vedno 300 K dolžan. Dolžnik mestne hranilnice v Radovljici se pa dolga docela iznebi, dasi plača v celoti dobi še za 97 v manj. Nadalje dovoljuje tudi posojila na menice in proti zastavi vrednostnih papirjev. Tudi za posojila je Mestna hranilnica v Radovljici prvi zavod v polit. okraju Radovljica. Kdor želi najeti posojilo ali dobiti kaka druga pojasnila, zgleda naj se v hranilnični pisarni nasproti c. kr. okrajne sodnije, kjer se uraduje vsak dan od pol 9. do 12. ure dopoldne in od pol 3. do 5. ure popoldne razen v nedeljah in praznikih.

Ravnateljstvo Mestne hranilnice v Radovljici.

Pivovarna Jul. Staré v Mengšu

priporoča

svoje priljubljeno pivo, kakor maréno

pivo

I. in II. vrste, bavarsko, vležano v sodčkih in steklenicah, pričakujoč obilnih naročil.

Ustanovljeno leta 1818.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavica K 5.000.000 K.

Stritarjeva ulica št. 2

Rezervni fond K 450.000.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

73 52-41

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

Na debelo in na drobno!

205 52-15

Anton Adamič

veletrgovina gajanterijskoga, modnega ter norimberškega blaga

KRANJ :: Glavni trg.

Važno za Božič in božično drevo.

Uljudno naznanjam slavnemu občinstvu, da imam letos velikansko ter krasno zalogo igrač in daril za božič. Radi ofilega direktnega nakupa mi je mogoče slavno občinstvo postreči po jako ugodnih cenah in brez konkurence, kakor še ni bilo dosedaj. 251 13-8

Posebni oddelek in razstava igrač v I. nadstropju je vsakemu brez obveznosti nakupa pripravljeno v prijazen pogled in prepričanje o cenah.

Velika izbira daril za odrasle, božičnih razglednic, okraskov za drevo, pratik in koledarjev.

Konc. zobarski atelje

ni več v Kranju

od sedaj nadalje samo v

Ljubljani

Stritarjeva ulica 7.
44 52-50

Konc. zobotehnični atelje

O. Seydl

: Edini : zobozdravniški tehniški : atelje v Kranju dr. Eduard Globočnik

v isti hiši, kjer je lekarna.
Ordinacije vsak dan, tudi ob nedeljah.

Ne zamenjajte mojega zobozdravniškega in zobotehniškega ateljeja s konc. zobarskim ateljejem, ki je v prejšnjih časih v Kranju ordiniral samo ob nedeljah.

Umetni zobje se izgotove v enem dnevu, popravila v nekoliko urah, začasna popravila takoj. Vsa zobotehniška dela izvršuje izkušen zobotehnik, ki je moj sodelavec že izpočetka in ki v tem poslu ostane tudi še nadalje. Tako mi je mogoče cenjenemu občinstvu garantirati za dovršeno delo. Atelje je opremljen z najmodernejšimi in najrazličnejšimi potrebščinami in pripomočki.

Glinaste peči

147 52 26

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpežne in cene priporoča

Avgust Dreise

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

Zlate svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najboljše kosmetično
zobočistilno
sredstvo

seydlin

izdelovatelj
O. Seydl
Ljubljana, Spital.-Stritar. ul. 7

dobri se
v
lekarni
Savaik

Čitajte in priporočajte!

„Več luči!“ Poljudna zbirka potrebnih, poučnih, zabavnih in aktualnih spisov za slovensko ljudstvo. Izhaja periodično, najmanj štirikrat na leto.

1. snopič: Cerkvene pristojbine ali štolnina z dodatkom Kako se določa kongrua?
  2. snopič: Kako sina oprostim vojaščine in druge važne določbe glede vojaške dolžnosti.
  3. snopič: HALLEYJEV KOMET (REPATICA)
  4. snopič: Bira, kongrua in cerkvena konkurenca
  5. snopič: Štiri črtice, namreč Nekaj iz življenja fajmoštra Božidarja Kozamernika. — Kako dolg rep je imel pes svetopisemskega Tobije. — V nebesih. — Konec sveta in sedež za „nebeško kraljestvo“
  6. snopič: KAKO JE LEP VOJAŠKI STAN...
  7. snopič: Strašna grozodejstva v samostanu čenstohovskem Po konfisk. II. izdaja.
  8. snopič: Joj, joj, ta neznosna draginja!
- Cena 30, oz. 20 vin.

Dobiva se v založni tiskarni Iv. Pr. Lampret v Kranju ter v knjigarnah in trafikah

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje

po **4 1/2 %**

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila

se dajejo na vknjižbe brez amortizacije po 5 1/2 % ali z 1 % amortizacijo, na menice pa po 6 % :: Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

181 52-20

Denarni promet
v letu 1909:
K 4.000.000

Rezervna zaklada
iznaša:
K 100.623.40

Posojilnica sprejme tudi vsak drug načrt amortizacijskega dolga.

Uraduje se v centrali in v podružnici

vsak dan od 8.—12. ure dopoldne in od

2.—6. ure pop. izvzemši nedelje in praznike.

Poštno-hranilnični račun centrale št. 45.867.

Podružnice na Jesenicah št. 75.299.